

МОНІТОРИНГ

ОСНОВНИХ ПОДІЙ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

березень 2024

*Департамент стратегічного планування та
макроекономічного прогнозування*

ВСТУП. ЗАГАЛЬНА ПОТОЧНА СИТУАЦІЯ

У березні 2024 року продовжувалася тенденція відновлювального зростання, підтримана стабільною роботою Українського морського коридору (стимулювало діяльність залізничного транспорту, металургії та добування металевих руд), нарощуванням виробничих потужностей у добувній промисловості, активізацією виробництва мінеральних добрив, збільшенням попиту на будівельні послуги в умовах сприятливих погодних умов, що відбувалося на фоні поліпшення ділових настроїв (за даними Національного банку) та поживлення споживчої активності (за даними Info Sapiens).

Мінекономіки оцінює зростання ВВП на рівні 4,6% [±1%] порівняно з березнем 2023 року («плюс» 29,5% [±1%] у березні 2023 року та «плюс» 3,9% у лютому 2024 року). У підсумку за січень-березень 2024 року зростання оцінюється на рівні 4,5% [±1%] («мінус» 10,3% за січень-березень 2023 року).

Надходження до держбюджету в березні 2024 року порівняно з березнем 2023 року без урахування міжнародної фінансової допомоги зросли на 22,9% і становили 240,7 млрд грн (з урахуванням міжнародної фінансової допомоги доходи держбюджету в цілому становили 243,9 млрд грн) на фоні поживлення економічної активності. Витрати держбюджету збільшилися на 15,5% і становили 347,7 млрд грн (у лютому збільшилися на 27,6%). У березні дефіцит держбюджету становив 103,8 млрд грн або 2,7 млрд дол. США – 42,6% від загального обсягу доходів держбюджету (у березні 2023 року дефіцит держбюджету становив 59,4 млрд грн або 1,6 млрд дол. США – 24,6% від загального обсягу доходів держбюджету).

З урахуванням міжнародної фінансової допомоги за три місяці 2024 року доходи держбюджету в цілому становили 642,1 млрд грн, видатки – 841,1 млрд грн, дефіцит держбюджету – 197,9 млрд грн або 5,1 млрд дол. США – 30,8% від загального обсягу доходів держбюджету (за три місяці 2023 року дефіцит держбюджету становив 221,4 млрд грн або 6,8 млрд дол. США – 42,1% від загального обсягу доходів держбюджету).

Упродовж березня ситуація на валютному ринку залишалася контрольованою та характеризувалася збільшенням середньоденного чистого попиту за безготівковими операціями клієнтів (у 4 рази порівняно з лютим у зв'язку з активізацією міжнародної допомоги) та зниженням середньоденного чистого попиту за власними операціями банків (на 17% на фоні менших обсягів купівлі валюти в готівковому сегменті ринку за стабільних чистих переказів банками на користь міжнародних платіжних систем). За цих умов Національний банк збільшив чистий продаж валюти – від'ємне сальдо становило 1,8 млрд дол. США за місяць («мінус» 1,5 млрд дол. США в лютому). Водночас завдяки надходженням від міжнародних партнерів, що перевищили чистий продаж валюти Національним банком та боргові виплати країни в іноземній валюті (у березні на валютні рахунки Уряду в Національному банку надійшло 9,3 млрд дол. США) міжнародні резерви вчергове оновили рекордний показник за всю історію незалежності України – зросли на 6,7 млрд дол. США або на 18,1% до 43,76 млрд дол. США в еквіваленті, що забезпечує фінансування імпорту майбутнього періоду впродовж 5,8 місяця.

Цінова ситуація на споживчому ринку в березні залишалася стабільною – споживчі ціни зросли на 0,5% за місяць. Це є найнижчим показником березневої інфляції за останнє десятиліття (за розрахунками Мінекономіки в мирні 2019-2021 роки ціни впродовж березня в середньому зростали на 1,1%), що й у підсумку зумовило подальше сповільнення річних темпів – до 3,2% (із 4,3% у лютому). Такий показник споживчої інфляції в Україні був співставним із низкою країн, чії економіки не зазнають шоків війни (зокрема в березні споживча інфляція в річному вимірі в США становила 3,5%, Великобританії – 3,2%, ЄС – 2,6%). Стримуючий інфляцію вплив мали: затовареність продовольчого ринку в умовах логістичних ускладнень та обмежень на експорт української сільгосппродукції, запроваджених низкою європейських країн; стриманий в умовах війни попит; незмінний контроль за ціновою ситуацією з боку держави шляхом утримання стабільними переважної більшості комунальних тарифів; покращення інфляційних очікувань українців; відносно стійкий обмінний курс гривні до іноземних валют та практична незмінністю монетарних умов.

РОЗДІЛ 1: ВИРОБНИЦТВО

1.1 ЗАГАЛЬНА СИТУАЦІЯ, ОКРЕМІ ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

У березні 2024 року продовжується тенденція відновлювального зростання, підтримана стабільною роботою Українського морського коридору (стимулювало діяльність залізничного транспорту, металургії та добування металевих руд), нарощуванням виробничих потужностей у добувній промисловості, активізацією виробництва мінеральних добрив, збільшенням попиту на будівельні послуги в сприятливих погодних умовах, що відбувалося на фоні поліпшення ділових настроїв (за даними Національного банку) та пожвавлення споживчої активності (за даними Info Sapiens).

Варто відмітити, що економіка адаптується до складних умов, оскільки відновлюване зростання триває в умовах певної затримки в надходженні міжнародної фінансової допомоги, блокади західних кордонів, повномасштабної війни, посилення обстрілів об'єктів критичної інфраструктури (пригальмувало відновлювальне зростання в окремих видах діяльності), а також на фоні високої статистичної бази порівняння березня 2023 року, коли економіка почала відновлюватися після масових ракетних обстрілів об'єктів енергоінфраструктури впродовж жовтня 2022 року – січня 2023 року.

Довідково. За даними Національного банку в березні 2024 року бізнес лишався оптимістично налаштованим щодо результатів своєї діяльності в найближчій перспективі. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) був на вищому рівні, ніж у березні 2023 року – 52 (порівняно з 49,5 у березні 2023 року та 47,5 у лютому 2024 року), зокрема показник у внутрішній торгівлі – становив 55,1 (53,6 та 50,1 відповідно), у будівництві – 53,5 (45,9 та 43,7 відповідно), у сфері послуг – 50,6 (45,7 та 45,3 відповідно). Водночас у промисловості залишився майже на рівні березня 2023 року – 51 (51,2 та 48,3 відповідно).

За основними секторами за нашими оцінками мали місце такі тенденції:

- **у транспорті – стабільна робота Українського морського коридору**, що стимулювало нарощування внутрішніх залізничних перевезень у напрямку морських портів та переробки вантажів у морських портах;

Довідково. За даними Укрзалізниці за підсумками березня 2024 року залізничний транспорт перевіз рекордні від початку повномасштабного вторгнення у всіх видах сполучення 16 млн т вантажів, що на 31% більше, ніж у березні 2023 року.

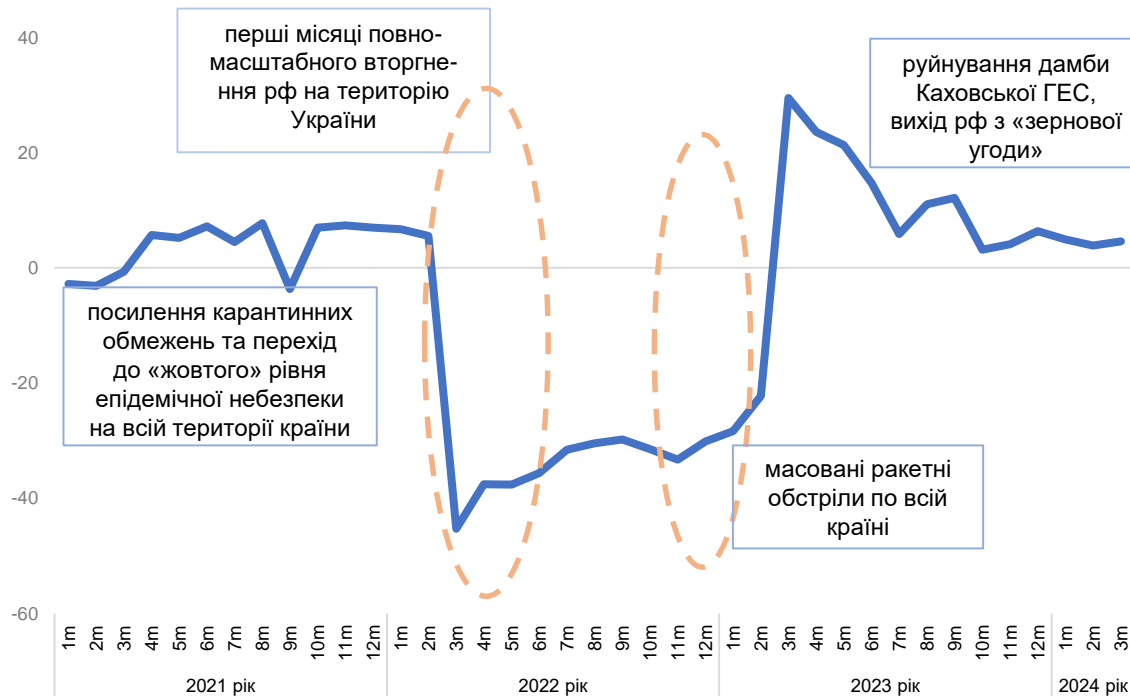
- **у промисловості – продовження відновлення економічної активності** завдяки експортоорієнтованим виробництвам, а саме металургії, добуванню металевих руд, виробництву соняшникової олії в умовах стабільної роботи Українського морського коридору, попиту на інвестиційну продукцію (машинобудування (ВПК) та будівельні матеріали), нарощуванню виробничих потужностей у добуванні природного газу та металевих руд, активізації виробництва мінеральних добрив. Усе це сформувало попит на продукцію суміжних видів діяльності. Водночас значні ракетні обстріли наприкінці березня 2024 року призвели до значних руйнувань енергетичної інфраструктури в деяких регіонах, що потребуватиме певного часу та ресурсів на її відновлення та певним чином пригальмує відновлення виробничої активності в окремих видах діяльності;
- **у будівництві** – продовження зростання на фоні позитивної динаміки інвестиційного попиту завдяки значному бюджетному фінансуванню відновлення пошкодженої критичної інфраструктури внаслідок бойових дій та проведення капітальної відбудови, а також сприятливих погодних умов для активізації будівельних робіт;
- **сільському господарстві** – позитивна динаміка виробництва продукції тваринництва насамперед за рахунок птиці, яка, порівняно з іншими видами сільгосптварин, має менший цикл вирощування. Виробники цієї галузі швидше адаптувалися до нових умов та практично повністю забезпечують внутрішній ринок продовольства та його переробку складову, а також збільшують і експорт продукції;
- **у внутрішній торгівлі** – стабільне відновлення діяльності в умовах триваючого поступового зростання споживчого попиту та пропозиції товарів.

1.2 ВАЛОВИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРОДУКТ (ОЦІНКА МІНЕКОНОМІКИ)

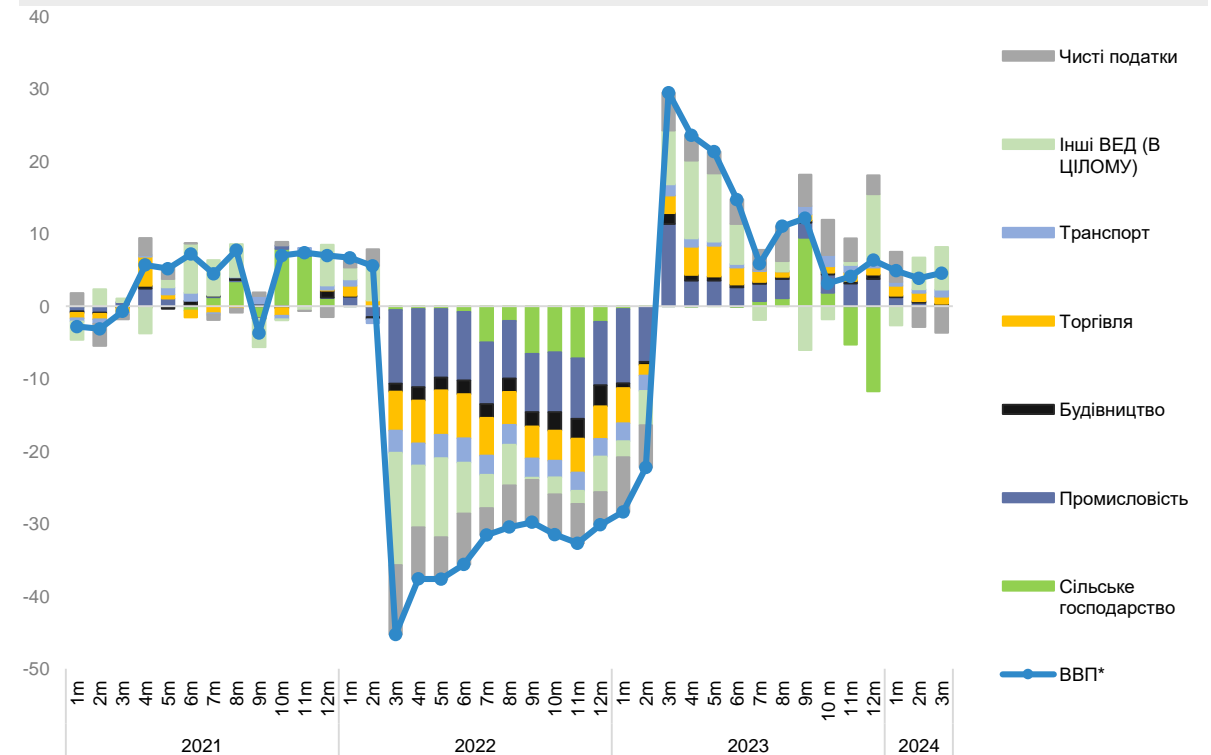
У березні 2024 року порівняно з березнем 2023 року за оцінкою Мінекономіки майже всі агреговані види економічної діяльності сформували позитивний внесок до загального обсягу ВВП.

Так, експорт продукції аграрного виробництва та гірничо-металургійного комплексу забезпечувався Українським морським коридором; інвестиційний попит, який генерує бюджет, а також нарощування виробничих потужностей у добувній промисловості сформували позитивний внесок виробничих видів діяльності та суміжних з ними видів економічної діяльності сфери послуг.

**ВАЛОВИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРОДУКТ УКРАЇНИ,
ПРИРІСТ (+) / ЗНИЖЕННЯ (-), % ДО ВІДПОВІДНОГО МІСЯЦЯ
ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ**

**ОЦІНКА ВНЕСКІВ ВДВ ОКРЕМИХ ВЕД (В.П.) У ДИНАМІКУ ВВП,
% ДО ВІДПОВІДНОГО МІСЯЦЯ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ**

Джерело: 2021-2022 роки – розрахункові дані Мінекономіки на базі статистичних даних Держстату;
2023 рік – оцінка Мінекономіки з використанням окремих даних Держстату та методів непрямого розрахунку

1.3 ПРОМИСЛОВІСТЬ

У промисловості в березні 2024 року продовжувалося відновлення виробничої активності як завдяки експортоорієнтованим виробництвам, а саме металургії та добуванню металевих руд, так і виробників продукції, що задовольняє інвестиційний попит (машинобудування (ВПК) та будівельні матеріали), а також підприємствам з переробки аграрної сировини (харчова промисловість) та виробництва добрив.

Поряд з цим, у третій декаді березня 2024 року рф здійснила наймасштабніші атаки на енергосистему України з 2022 року. Було частково пошкоджено найбільшу ГЕС в Україні – Дніпровську (частка пошкоджених потужностей близько 9,9% від загальної потужності ГЕС в Україні), а також пошкоджені та виведені з ладу такі ТЕС як Бурштинська, Ладижинська та Зміївська (повністю зруйновано).

Довідково. За даними Міненерго станом на 29 березня 2024 року було пошкоджено енергетичні об'єкти в Дніпропетровській, Черкаській, Кіровоградській, Івано-Франківській областях. За даними компанії «ДТЕК» унаслідок ракетної атаки втрачено 50% генераційних об'єктів.

Це певним чином пригальмувало відновлення зростання в деяких видах діяльності та матиме негативні наслідки для подальшого виробництва електроенергії, забезпечення стабільного енергоживлення у періоди пікового споживання.

Довідково. За даними Національного банку в березні 2024 року порівняно з лютим 2024 року підприємства промисловості покращили очікування щодо результатів своєї економічної діяльності – до 51 п. (51,2 п. у березні 2023 року та 48,3 п. у лютому 2024 року), за даними Держстату індикатор ділової впевненості в промисловості в березні становив «мінус» 7,4% («мінус» 8,7% та «мінус» 9% відповідно).

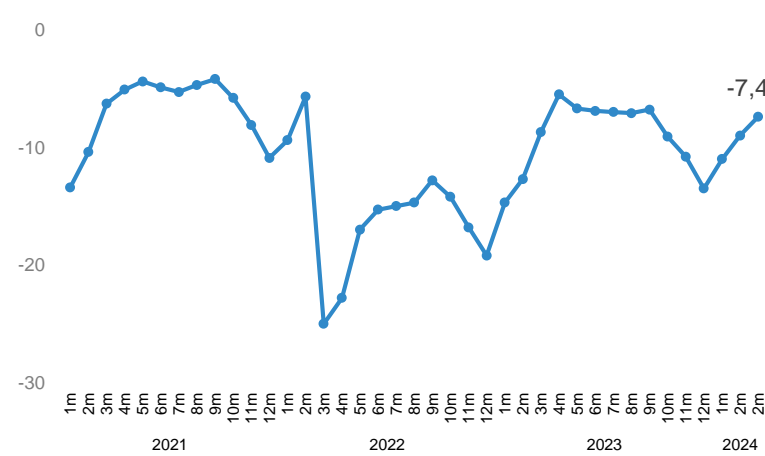
Частка областей (без урахування тимчасово окупованих рф територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії) у загальному обсязі промислового виробництва України та у ВВП відповідно (2021 рік) становила: Донецька обл. – 10,8% та 5,2%, Луганська обл. – 0,7% та 1%, Запорізька обл. – 8,4% та 4,2%, Херсонська обл. – 1,1% та 1,6%.

ІНДЕКС ОЧІКУВАНЬ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ
СФЕРИ ПРОМИСЛОВОСТІ, ПУНКТИВ

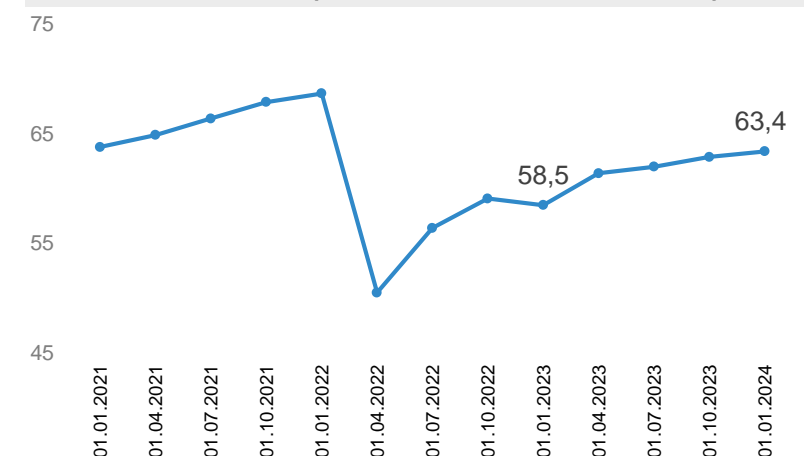
Джерело: Національний банк

ІНДИКАТОР ДІЛОВОЇ ВПЕВНЕНОСТІ
В ПРОМИСЛОВОСТІ, %

Джерело: Держстат

ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ
ПОТУЖНОСТЕЙ ПРОМИСЛОВИХ
ПІДПРИЄМСТВ (НА ПОЧАТОК КВАРТАЛУ), %

1.3.1 ПІДВИДИ ПРОМИСЛОВОСТІ

У переробній промисловості в березні 2024 року продовжувалося стабільне зростання, що характеризувалося наступними тенденціями:

– у металургійному виробництві – зростання виробництва деяких видів продукції в умовах розширення логістичних можливостей здійснення експорту морським транспортом на фоні низької статистичної бази порівняння березня 2023 року; *Довідково. За даними Держмитслужби в березні 2024 року експорт гр. 7208 «Плоский прокат» був у 2 рази більшим, ніж у березні 2023 року, гр 7207 «Напівфабрикати з заліза або нелегированої сталі» – на 0,1% відповідно. За оцінкою «Всесвітньої асоціації сталі» (Worldsteel) за підсумком 2 місяців 2024 року Україна займала 23 місце серед 71 країн-виробників сталі.*

– у харчовій промисловості – зростання формувалося в умовах сталого споживчого попиту та збільшення експорту деякої продукції завдяки суттєвій сировинній базі з боку сільського господарства

Довідково. За даними Держмитслужби у березні 2024 року порівняно з березнем 2023 року експорт гр. 1512 «Олії соняшникова, сафлорова або бавовняна» зріс на 15,6%, експорт гр. 207 «М'ясо та їстівних субпродуктів свійської птиці» – на 11,2% відповідно.

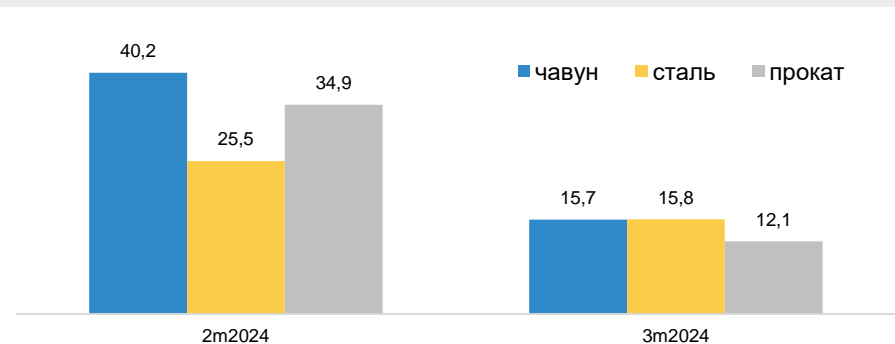
Водночас стабільний внутрішній попит (у т.ч. з боку державних замовлень) на послуги будівництва та продукцію машинобудування стимулював суміжні підприємства нарощувати обсяги виробництва будівельних матеріалів, гумових та пластмасових виробів, а також деякої металургійної продукції.

У добувній промисловості зростання було підтримане збільшенням виробничих потужностей у видобутку природного газу (було запущено в експлуатацію високодебітні свердловини природного газу). Додатковим чинником, зокрема в добуванні залізних руд, була успішна робота Українського морського коридору

Довідково. За даними Держмитслужби у березні 2024 року експорт гр. 2601 «Руди та концентрати залізні» був у 2,2 рази більшим, ніж у березні 2023 року.

Динаміка виробництва електроенергії суттєво уповільнилася в умовах значних ракетних обстрілів наприкінці березня 2024 року, що призвело до значних руйнувань енергетичної інфраструктури й потребуватиме значного періоду часу та ресурсів на її відновлення.

ВИРОБНИЦТВО ЧАВУНУ, СТАЛІ ТА ПРОКАТУ У 2024 Р., ЗМІНА, % ДО ВІДПОВІДНОГО МІСЯЦЯ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ

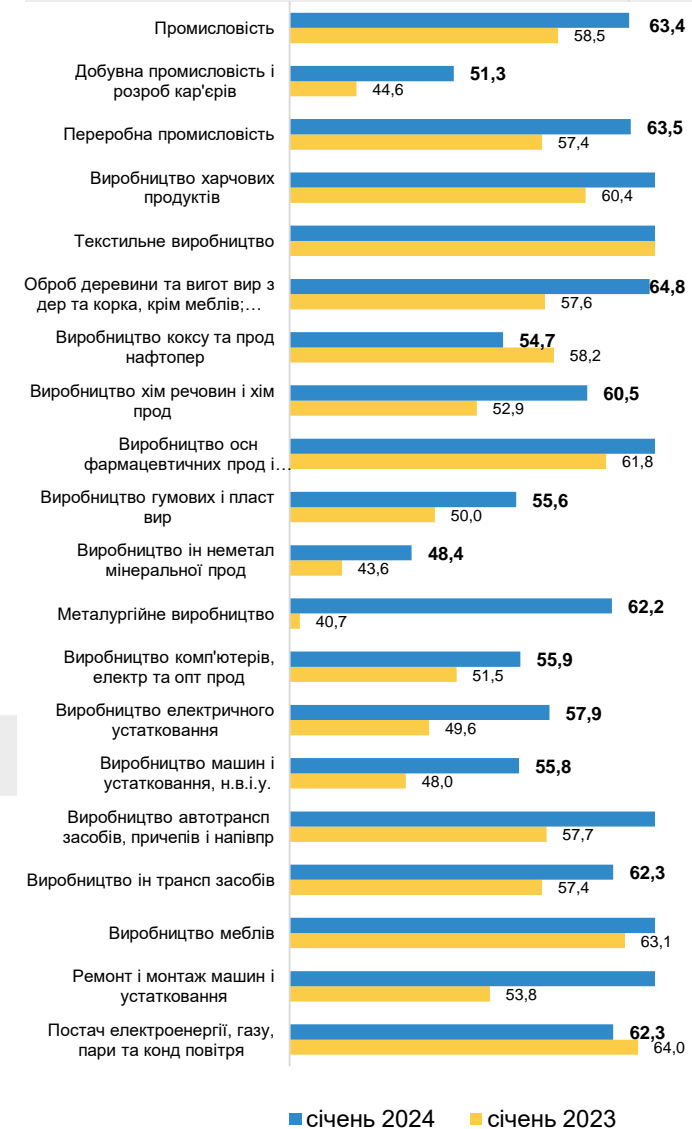
Джерело: Укрметалургпром

ВДВ У 2024 Р., ЗМІНА, % ДО ВІДПОВІДНОГО МІСЯЦЯ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ

Джерело: Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ У ПРОМИСЛОВОСТІ, %

Джерело: Держстат

1.4 СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Зважаючи на сезонний характер виробництва рослинницької продукції, з січня по травень валова продукція сільського господарства формується винятково за рахунок виробництва продукції тваринництва.

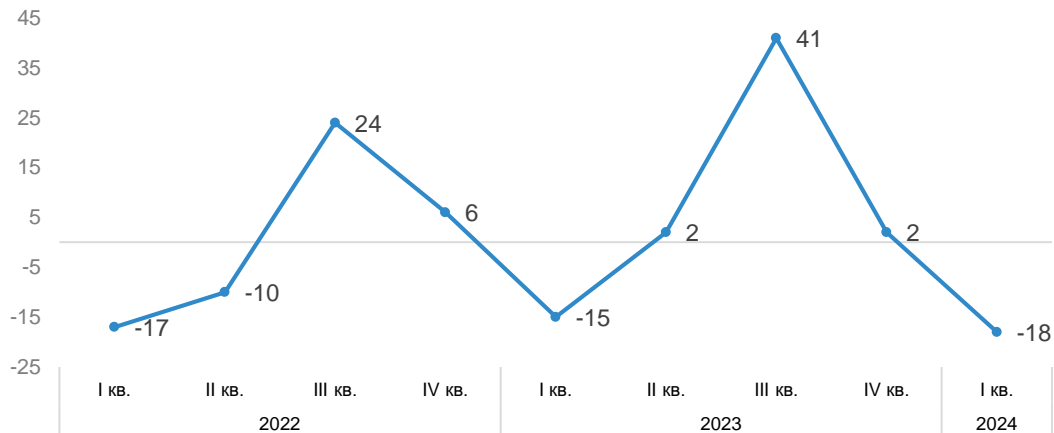
У березні 2024 року у тваринництві й далі спостерігалось зростання обсягів виробництва, яке переважно зумовлювалося позитивними результатами у виробництві м'яса птиці, а також м'яса свинини. Виробники цієї продукції швидше адаптувалося до нових умов та практично повністю забезпечують внутрішній ринок продовольства та його переробну складову, у т.ч. з метою експортної діяльності м'яса птиці. Водночас складна логістика та низька конкурентоспроможність на зовнішньому ринку (зокрема молочних продуктів, через менший, порівняно з іншими країнами, рівень державної підтримки) стримували розвиток та у підсумку не дало змогу сільському господарству показати більш високі результати діяльності.

Довідково. За оперативними даними Держмитслужби в березні 2024 року порівняно з березнем 2023 року експорт м'яса та істівних субпродуктів свійської птиці (гр. 207) у фізичному вимірі зріс на 11,2% (у березні 2023 року порівняно з березнем 2022 року – у 4,2 раза).

За даними Мінагрополітики станом на 28.03.2024 всього посіяно 476,7 тис га ярих зернових та зернобобових культур (на 4,7% менше порівняно з відповідною датою попереднього року), з яких: пшениці – 68,3 тис. га (менше на 36,6% відповідно), ячменю – 291,5 тис. га (менше на 5,2%), гороху – 81,8 тис. га (більше на 41,7%) та вієса – 28,7 тис. га (більше на 8,5%), а також цукрових буряків – 12,4 тис. га (менше на 19%).

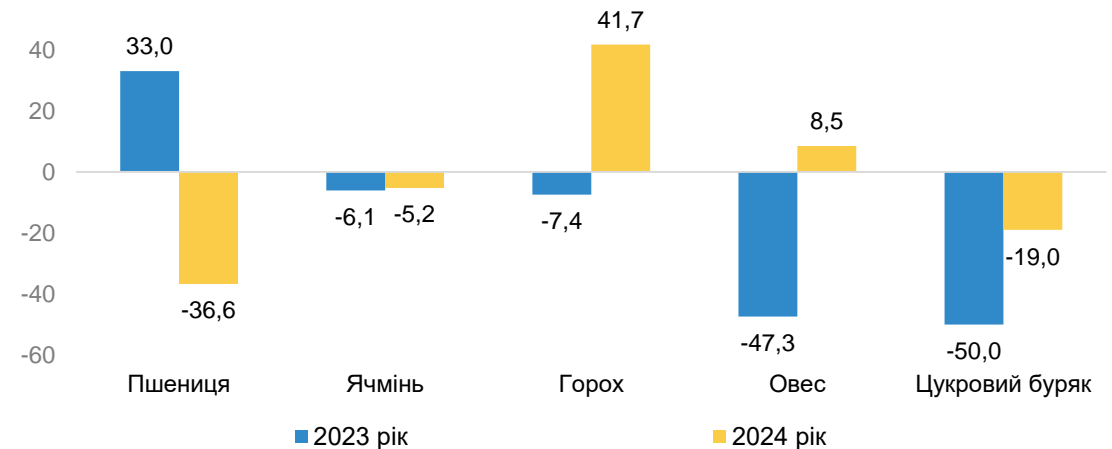
За даними Держстату в I кв. 2024 року баланс очікувань зміни обсягу виробництва продукції тваринництва становив «мінус» 18 в.п. («мінус» 15 в.п. у I кв. 2023 року).

ОЧІКУВАНІ ЗМІНИ ОБСЯГУ ВИРОБНИЦТВА
ТВАРИНИЦЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ,
% ДО ЗАГАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ ОПИТАНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Джерело: Держстат

ПОСІВ ЯРИХ КУЛЬТУР,
ЗМІНА, % ДО ВІДПОВІДНОЇ ДАТИ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ
(СТАНОМ НА 28.03.2024)

Джерело: Мінагрополітики, розрахунки Мінекономіки

1.5 БУДІВНИЦТВО

У березні 2024 року високі результати в будівельній галузі й далі формувалися за рахунок бюджетного фінансування відновлення пошкодженої критичної інфраструктури внаслідок бойових дій, продовження побудови захисних споруд та проведення капітальної відбудови на фоні сприятливих погодних умов для будівельних робіт.

Крім того, для розширення можливостей відновлення зруйнованого або придбання замість знищеного житла для населення було запроваджено програми пільгового іпотечного кредитування, що сприяло активізації житлового будівництва. У комплексі з відновленням інфраструктурних об'єктів проводилися роботи з відбудови соціальних та житлових пошкоджених будівель, що є необхідним для стимулювання економічної діяльності та забезпечення повноцінного життя громадян.

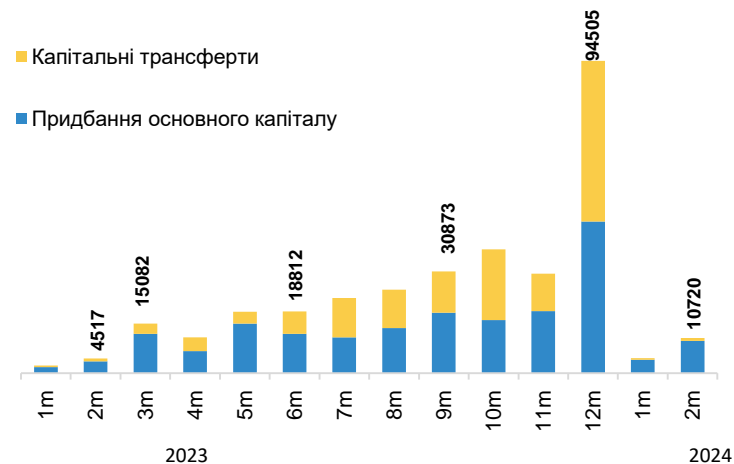
Довідково. За даними Держказначейства обсяг капітальних видатків державного бюджету станом на 01.04.2024 порівняно з 01.04.2023 збільшився в 1,9 раза.

У березні 2024 року пільгову іпотеку за програмою «Оселя отримали 748 родин (у березні 2023 року 14 родин) на суму понад 1,2 млрд грн (18 млн грн відповідно) <http://surl.li/sqnlk>. За даними Мінінфраструктури в рамках програми «Відновлення станом на початок квітня 2024 року понад 2 тис. українських родин придбали нове житло за програмою компенсацій, усього на отримання сертифікатів подано майже 12,2 тис. заяв. Середня сума сертифіката – 1,7 млн грн. <http://surl.li/sqnlk>

За даними Національного банку індекс очікувань ділової активності в березні 2024 року становив 53,5 п. (43,7 п. у лютому 2024 року та 45,9 п. у березні 2023 року).

За даними Держстату індикатор ділової впевненості в будівництві в I кв. 2024 року становив «мінус» 39,3% («мінус» 42,4% у IV кв. 2023 року й «мінус» 53,8% у I кв. 2023 року).

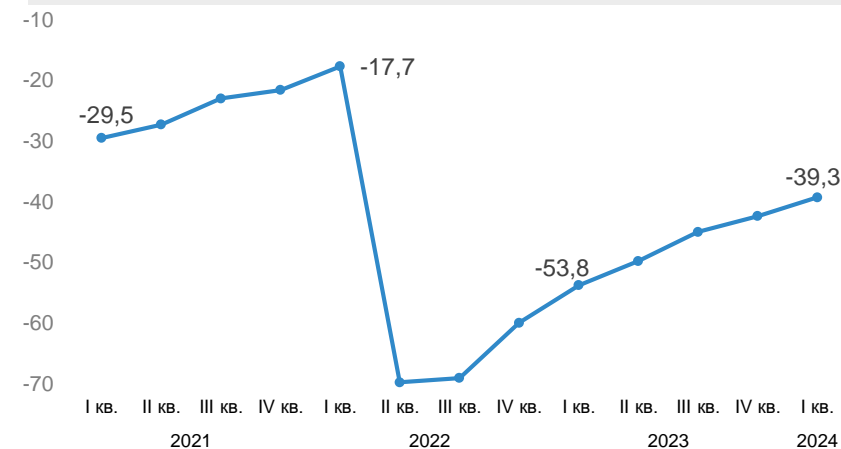
КАПІТАЛЬНІ ВИДАТКИ ЗВЕДЕНОГО
БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ У 2023-2024 РОКАХ,
ЩОМІСЯЧНО, МЛН ГРИВЕНЬ

ІНДЕКС ОЧІКУВАНЬ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ
СФЕРИ БУДІВНИЦТВА, ПУНКТИВ

ІНДИКАТОР ДІЛОВОЇ ВПЕВНЕНОСТІ
В БУДІВНИЦТВІ, % ДО ЗАГАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ
ОПИТАНИХ ПІДПРИЄМСТВ

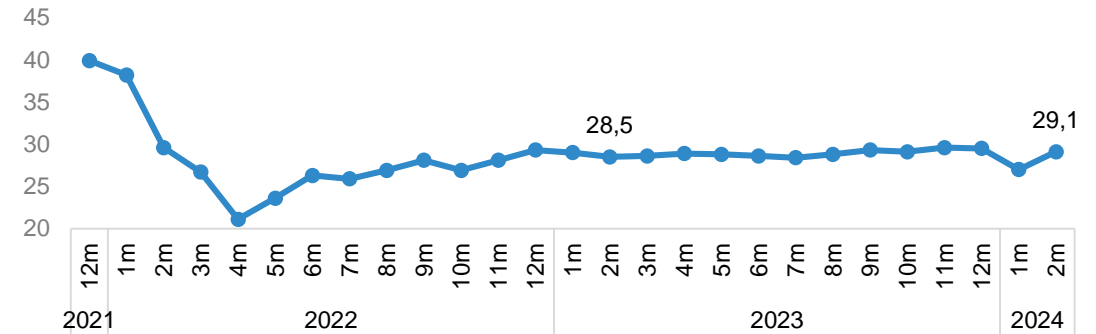
1.6 СФЕРА ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

Внутрішня торгівля в березні 2024 року й далі відновлювалася завдяки здатності швидко пристосовуватися до роботи під час війни за рахунок налагодження ланцюгів постачання товарів (нарощування морських і залізничних перевезень), поступового зростання споживчого попиту та пропозиції товарів.

Довідково. За даними Національного банку в березні 2024 року підприємства торгівлі залишаються найоптимістичнішими серед інших секторів економіки, позитивно оцінивши другий місяць, завдяки нарощуванню морських і залізничних перевезень, сповільненню інфляції та сталому споживчому попиту – до 55,1 п. (50,1 п. у лютому 2024 року). Даний рівень залишається вищим, ніж у березні 2023 року (53,6 п.). Водночас за даними Держстату в I кв. 2024 року спостерігалася незначне зниження індикатора ділової впевненості в роздрібній торгівлі до «плюс» 11,1% із «плюс» 11,4% у I кв. 2023 року через очікування зменшення обсягів продажу та запасів.

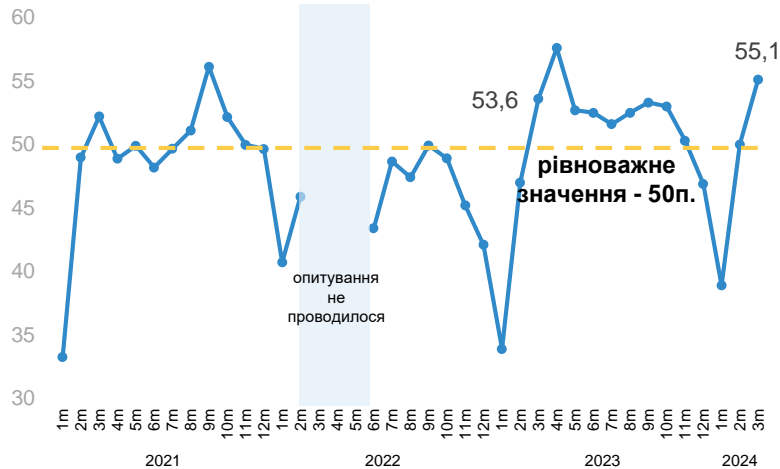
За розрахунками Мінекономіки на базі даних порталу work.ua середня номінальна зарплата за вакансіями в березні 2024 року порівняно з березнем 2023 року зросла на 21,1% до 18446 грн, а середня зарплата за резюме зросла на 18,1% до 19566 грн відповідно.

ІНДЕКС САМОПОЧУТТЯ РІТЕЙЛУ (RWBI) В УКРАЇНІ, ПУНКТИВ

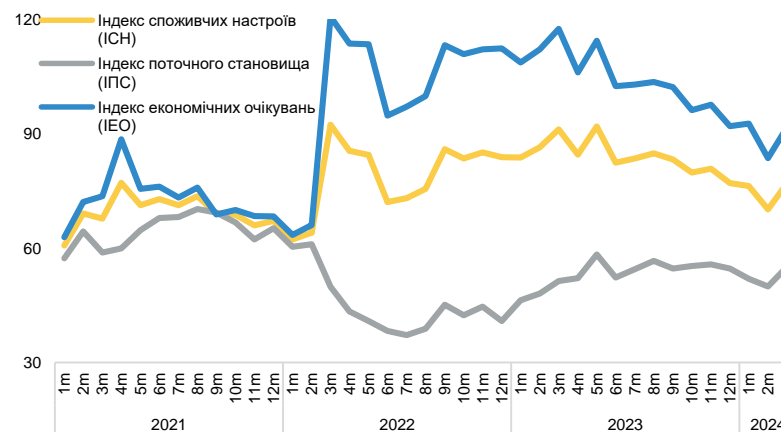
Довідка. Індекс самопочуття ритейлу (Retail Well-Being Index — скорочено RWBI) розроблено в 2020 році. УРТЦ, який дозволяє в динаміці відстежувати рівень самопочуття ритейлу, враховуючі такі показники, як відвідуваність ТЦ, вакантність площ в ТЦ та рівень ставок оренди. У пілотному режимі RWBI відстежується з серпня 2021 року.

ІНДЕКС ОЧІКУВАНЬ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ СФЕРИ ТОРГІВЛІ, ПУНКТИВ

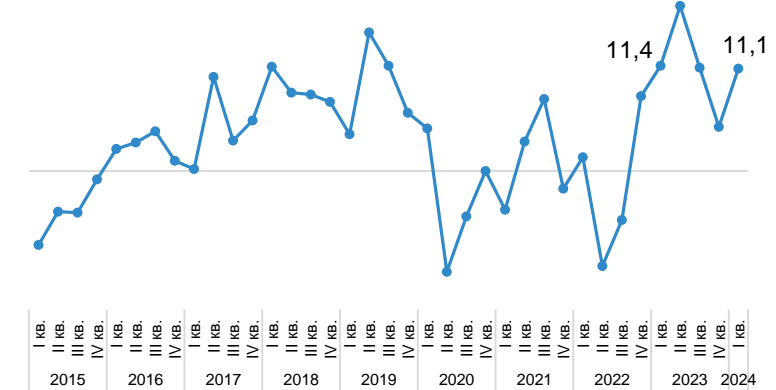
Джерело: Національний банк

ДИНАМІКА ІНДЕКСУ СПОЖИВЧИХ НАСТРОЇВ В УКРАЇНІ (ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ 16+)

Джерело: Info Sapiens

ІНДИКАТОР ДІЛОВОЇ ВПЕВНЕНОСТІ В РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ, % (ДАНІ СЕЗОННО СКОРИГОВАНІ)

Джерело: Держстат

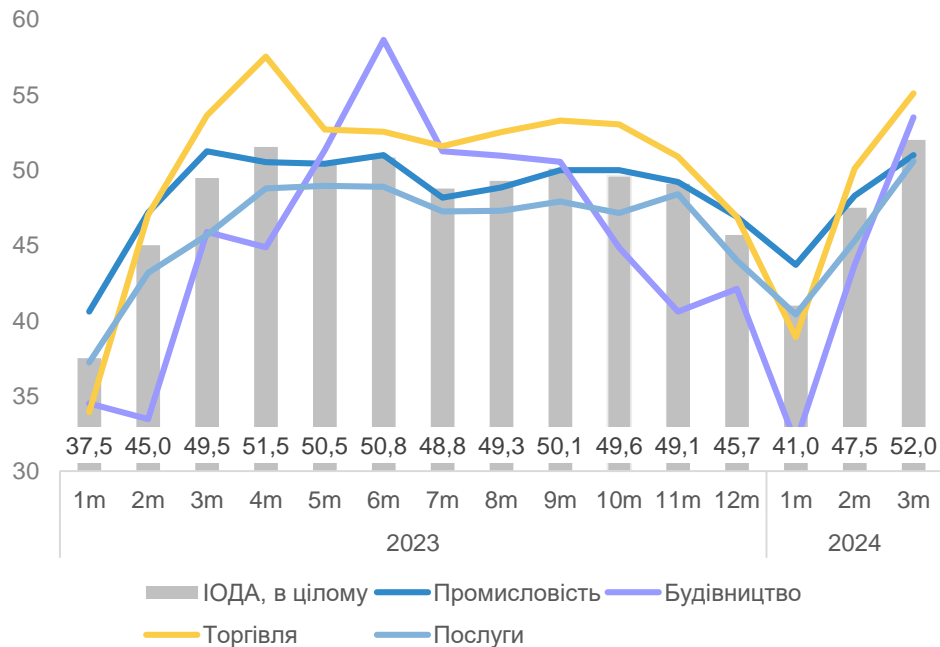
1.7 СТАН БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ

За даними Національного банку в березні 2024 року незважаючи на затяжну повномасштабну війну та негативний ефект від блокади західних кордонів, український бізнес адаптується до складних умов та оптимістично налаштований щодо результатів своєї діяльності в найближчій перспективі. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у березні зріс до 52 (у лютому 2024 року – 47,5 та березні 2023 року – 49,5%).

Відповідно до дослідження стану МСБ в Україні, проведеного «AdvanterGroup», у 2023 році у 21,6% опитуваних респондентів результати на 100% відповідають очікуванням (9,3% – у 2022 році), в 16,5% – перевищили очікування на 10%-30% (8% відповідно) та в 9,2% – суттєво перевищили очікування (на 40% і більше) (6% відповідно). Водночас у 44,5% – результати роботи були нижчими або суттєво нижчими за очікувані показники (50,1% відповідно) та 8,2% – частково або повністю припинили роботу (26,5% відповідно).

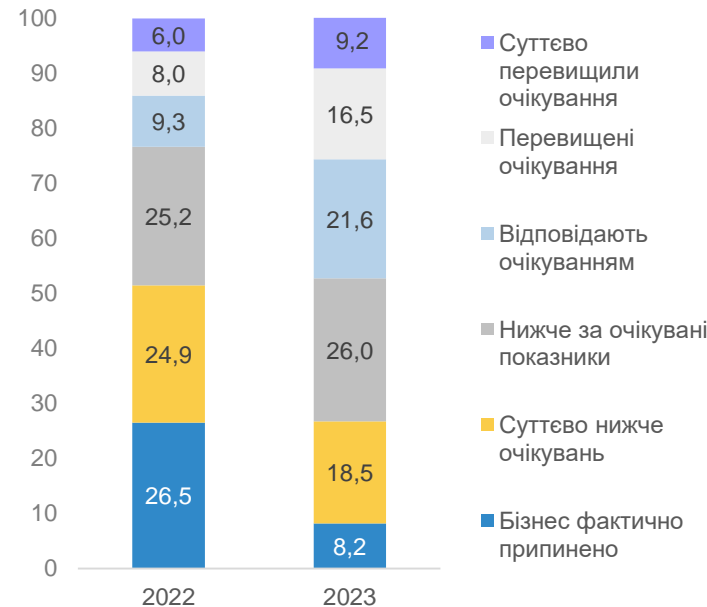
За даними Держстату індикатор економічних настроїв в I кв. 2024 року становить «плюс» 3,8% («мінус» 4,8% у I кв. 2023 року).

ІНДЕКС ОЧІКУВАНЬ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ,
В ЦІЛОМУ ПО УКРАЇНІ

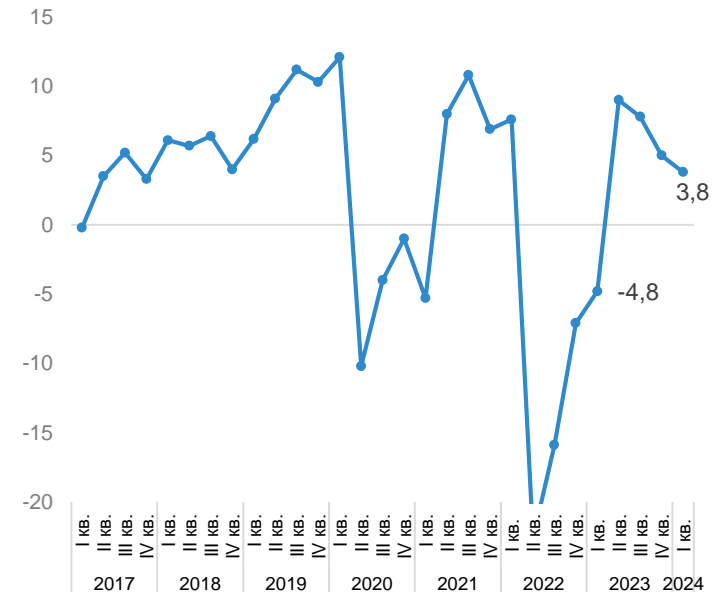
Джерело: Національний банк

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ БІЗНЕСУ
У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ПЛАНІВ ЇХ РОБОТИ, %

Джерело: Advanter Group

ІНДИКАТОР ЕКОНОМІЧНИХ НАСТРОЇВ, %

Джерело: Держстат

РОЗДІЛ 2: ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1 ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС (ПБ) УКРАЇНИ

У січні-лютому 2024 року порівняно з січнем-лютим 2023 року дещо збільшився відтік валюти з країни через зміну сальдо інших інвестицій. Обсяг притоку валюти в країну за іншими каналами відбувся в 1,8 раза меншим, ніж у січні-лютому 2023 року. Через зміну сальдо за статтею «інші інвестиції» в січні-лютому 2024 року в цілому відтік валюти перевищив обсяг притоку на 3,3 млрд дол. США. Як наслідок, дефіцит пропозиції валюти відобразився на зменшенні обсягів валютних резервів.

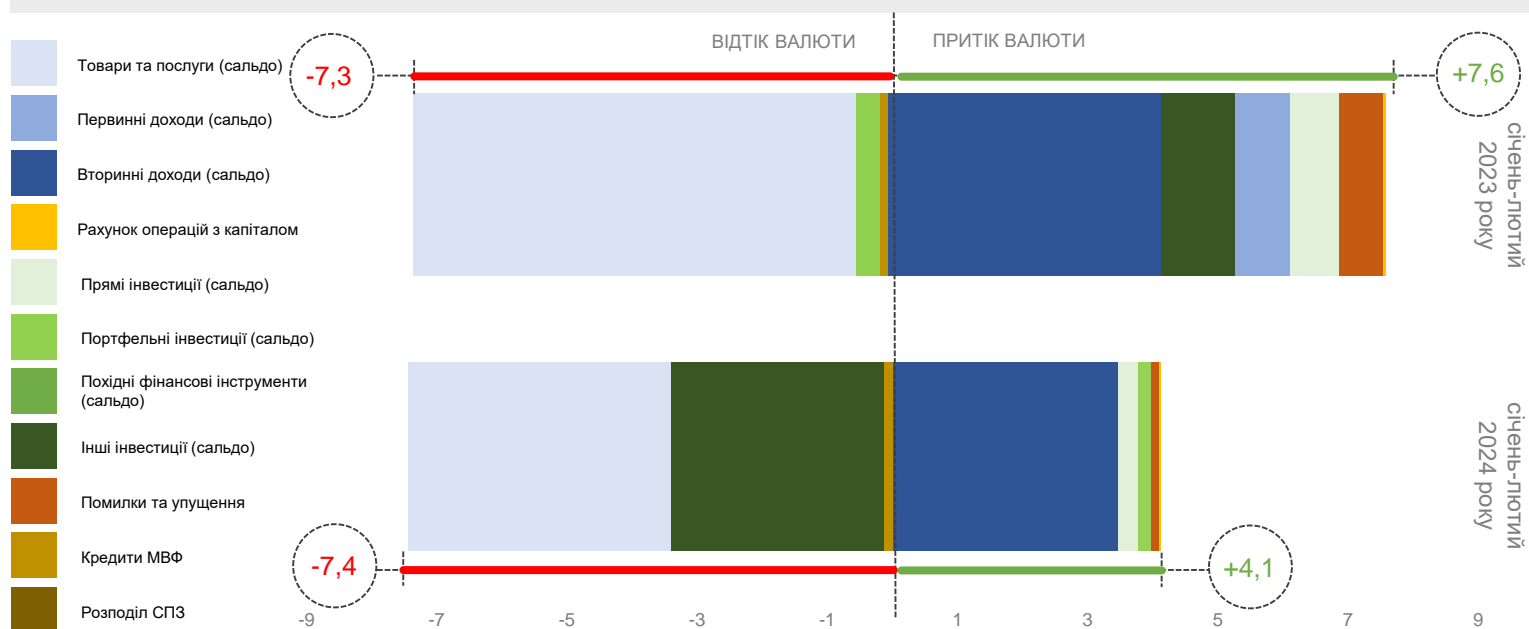
За основними статтями ПБ у січні-лютому 2024 року проти січня-лютого 2023 року мала місце така динаміка:

рахунок поточних операцій ПБ склався від'ємним на рівні 572 млн дол. США (у січні-лютому 2023 року – від'ємний у сумі 1,8 млрд дол. США). З одного боку, дефіцит скоротився насамперед унаслідок покращення від'ємного сальдо торгівлі товарами та послугами – за рахунок зменшення імпорту товарів та зменшення витрат громадян України, які перебувають за кордоном, з іншого – значно менші обсяги надходження грантів від міжнародних партнерів негативно впливали на стан РПО;

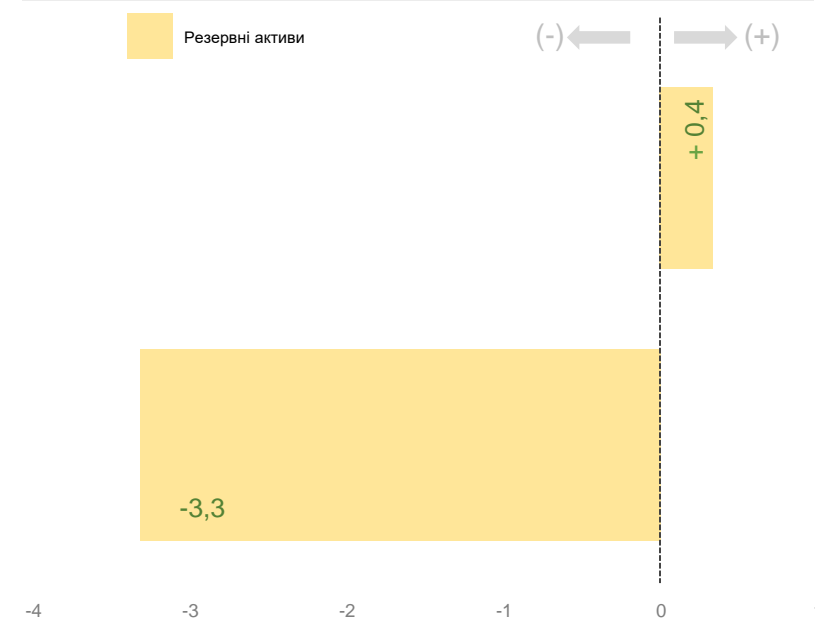
чисте запозичення від зовнішнього світу в січні-лютому 2024 року становило 547 млн дол. США (у січні-лютому 2023 року чисте запозичення – 1,7 млрд дол. США);

чистий відплив капіталу за фінансовим рахунком у січні-лютому 2024 року становив 2,6 млрд дол. США (у січні-лютому 2023 року – чистий приплив у 2,2 млрд дол. США). Найбільша зміна відбулась за статтею «інші інвестиції» (з чистого припливу в січні-лютому 2023 року в 1,1 млрд дол. США на чистий відплив за підсумками січня-лютого 2024 року в 3,3 млрд дол. США).

КАНАЛИ ПРИТОКУ ТА ВІДТОКУ ВАЛЮТИ, МЛРД ДОЛ. США

ЗМІНА РЕЗЕРВНИХ АКТИВІВ, МЛРД ДОЛ. США

2.2 ЕКСПОРТ

У січні-лютому 2024 року продовжується робота «Українського морського коридору», який запрацював з серпня 2023 року й завдяки чому в січні-лютому 2024 року експортовано у фізичному вимірі 24 млн тон української продукції, що на 7 млн тон більше, ніж у січні-лютому 2023 року (за даними Держмитслужби).

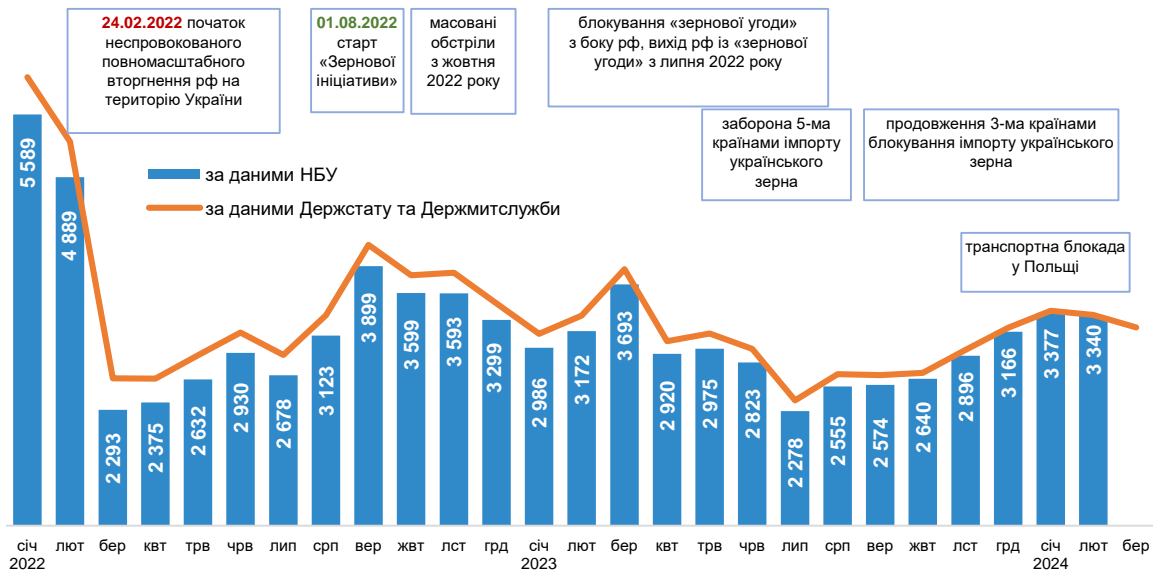
Не зважаючи на дію негативних чинників 2022-2023 років, зокрема, продовження військових дій на території України, логістичні обмеження, втрату деяких експортоорієнтованих підприємств через руйнацію, пошкодження та окупацію рф, звуження економічної діяльності виробничого сектору, запровадження європейськими країнами-сусідами заборони імпорту українських товарів з травня 2023 року та блокування суміжних кордонів з листопада 2023 року, у січні-лютому 2024 року спостерігалася позитивна динаміка експорту товарів.

За розрахунками Мінекономіки на базі попередніх даних Національного банку в січні-лютому 2024 року експорт товарів збільшився у вартісному вимірі на 9,1% порівняно з січнем-лютим 2023 року і становив 6,7 млрд дол. США.

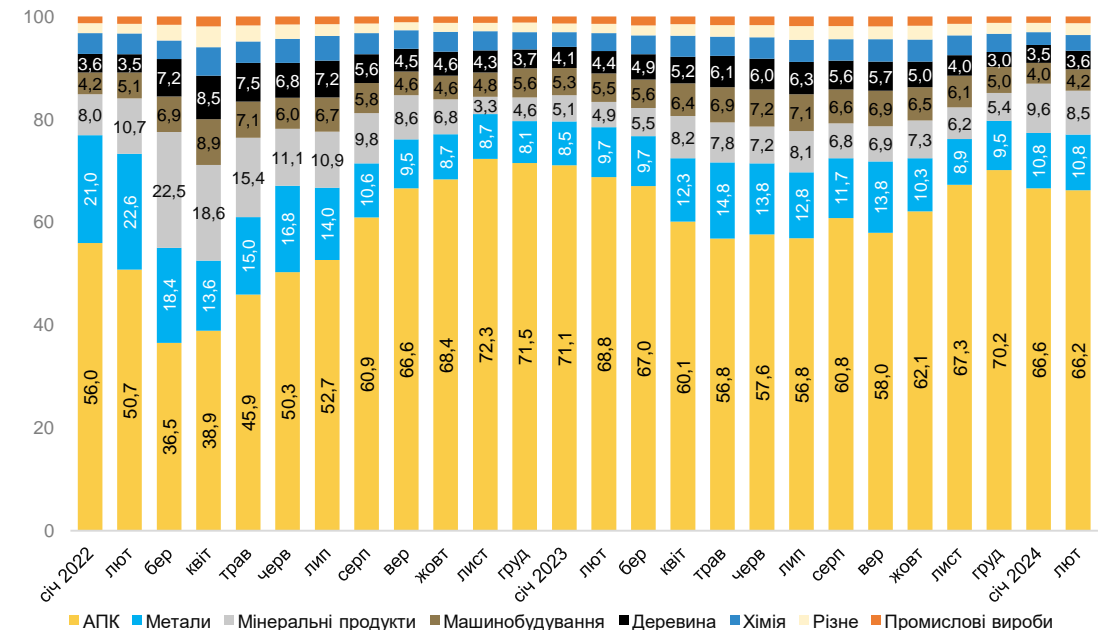
Найбільшого позитивного внеску в динаміку експорту товарів додали такі агреговані групи, як «Мінеральні продукти», «Чорні й кольорові метали та вироби з них» та «Продовольчі товари та сировина для їх виробництва».

Експорт товарів і послуг у січні-лютому 2024 року збільшився на 8,2% відносно показників січня-лютого 2023 року і склав 9,5 млрд дол. США.

ЕКСПОРТ ТОВАРІВ У 2022-2024 РОКАХ,
ЩОМІСЯЦЯ, МЛН ДОЛ. США

СТРУКТУРА ЕКСПОРТУ ТОВАРІВ У 2022-2024 РОКАХ,
ЩОМІСЯЦЯ, У % ДО ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ЕКСПОРТУ ТОВАРІВ

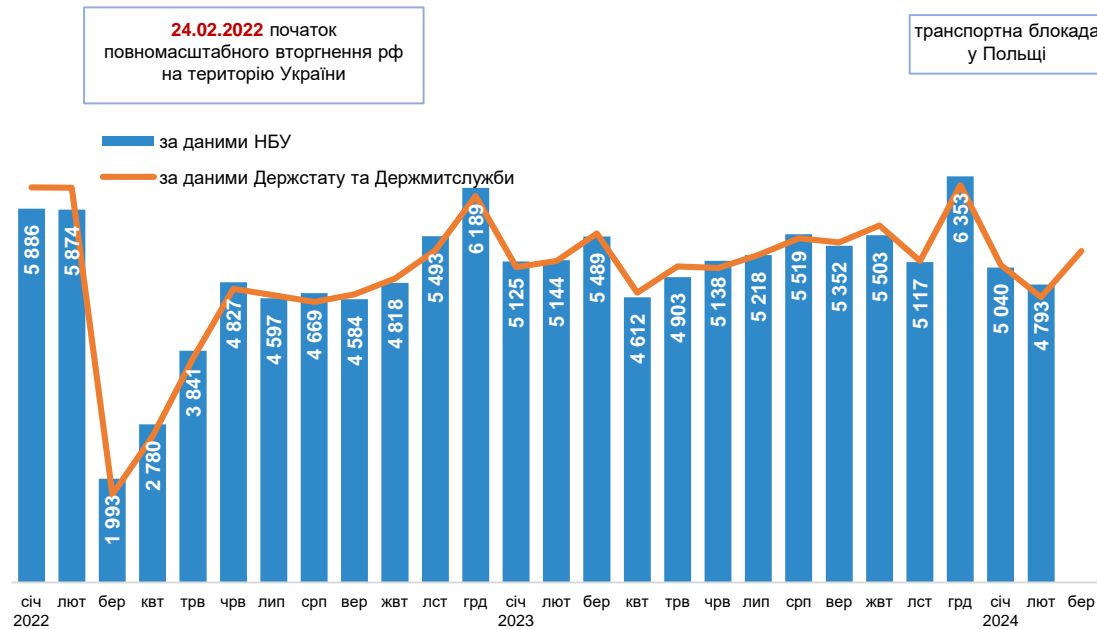
2.3 ІМПОРТ

Імпорт товарів за даними Національного банку в січні-лютому 2024 року в порівнянні до січня-лютого 2023 року у вартісному вимірі зменшився на 4,2% і склав 9,8 млрд дол. США.

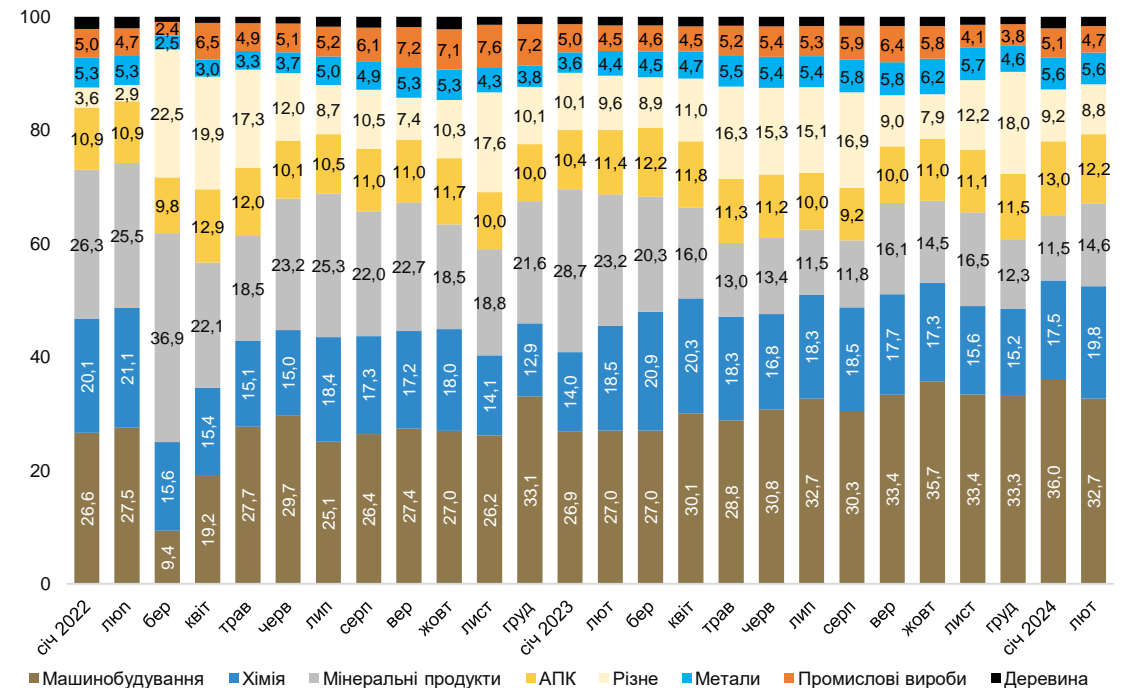
Імпорт товарів і послуг у січні-лютому 2024 року зменшився на 13,2% проти показника січня-лютого 2023 року і становив 13,5 млрд дол. США, у тому числі зменшення обсягів імпорту послуг становило 30,6%. У структурі імпорту послуг імпорт подорожей у січні-лютому 2024 року становив 66,5% (враховуючи міграційну ситуацію в країні) порівняно з 75,8% у січні-лютому 2023 року.

Негативного внеску в динаміку імпорту товарів у січні-лютому 2024 року в порівнянні до січня-лютого 2023 року додали агреговані групи товарів «Мінеральні продукти», «Різне» та «Промислові товари».

ІМПОРТ ТОВАРІВ У 2022-2024 РОКАХ,
ЩОМІСЯЦЯ, МЛН ДОЛ. США

СТРУКТУРА ІМПОРТУ ТОВАРІВ У 2022-2024 РОКАХ,
ЩОМІСЯЦЯ, У % ДО ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ІМПОРТУ ТОВАРІВ

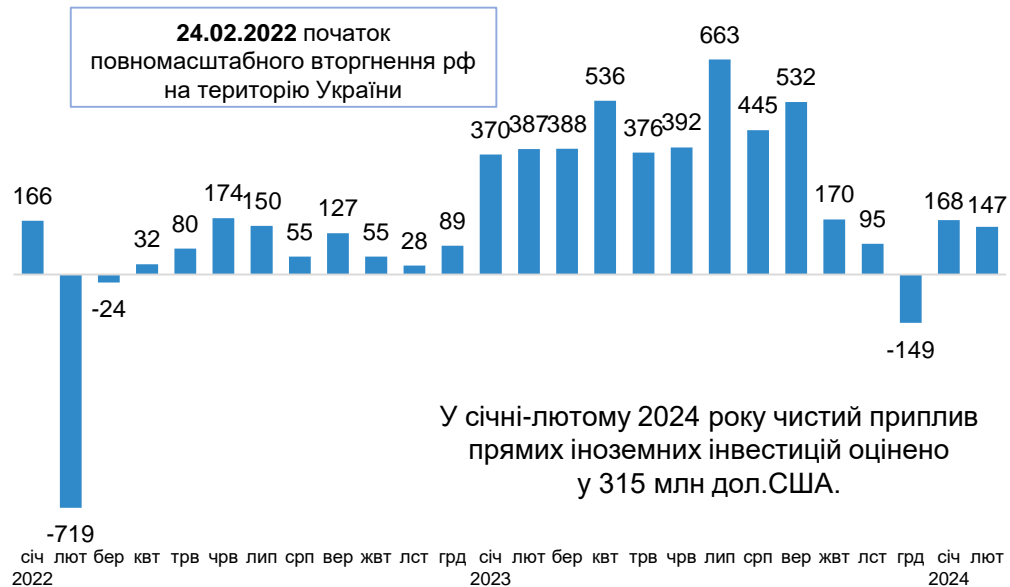

2.4 ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ

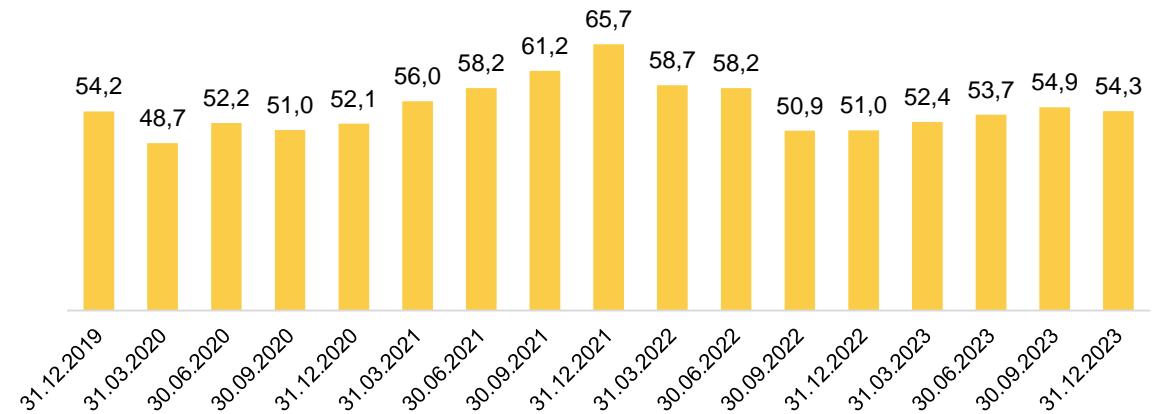
Чистий приплив **прямих іноземних інвестицій** у січні-лютому 2024 року оцінено в 315 млн дол. США (у січні-лютому 2023 року – 757 млн дол. США), у тому числі:

- реінвестування доходів банківського сектору – 164 млн дол. США (у січні-лютому 2023 року – 696 млн дол. США);
- чистий приплив акціонерного капіталу (крім реінвестування доходів) – 61 млн дол. США (у січні-лютому 2023 року – 108 млн дол. США);
- чисте залучення за борговими інструментами – 90 млн дол. США (у січні-лютому 2023 року – 49 млн дол. США).

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ У 2022-2024 РОКАХ
(«+» ПРИПЛИВ/«-» ВІДПЛИВ), ЩОМІСЯЦЯ, МЛН ДОЛ. США

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНУ
(СТАНОМ НА ЗВІТНУ ДАТУ), ЩОКВАРТАЛЬНО, МЛРД ДОЛ. США

РОЗДІЛ 3: ЦІНИ

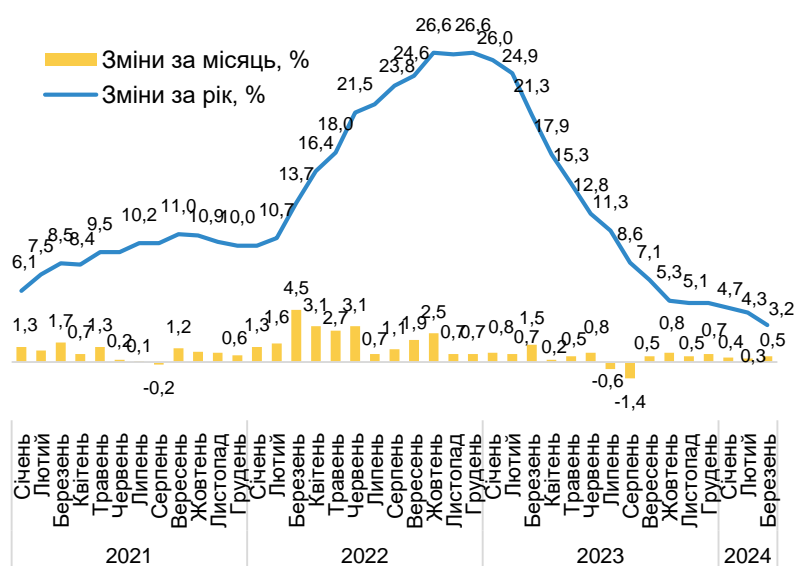
3.1 СПОЖИВЧА ІНФЛЯЦІЯ

У березні за даними Держстату **споживча інфляція дещо прискорилася – 0,5 %** (у лютому – 0,3%). **Проте такий показник інфляції є найнижчим саме для березня за останнє десятиліття** (за розрахунками Мінекономіки в мирні 2019-2021 року споживчі ціни впродовж березня в середньому зростали на 1,1 %), що й зумовило подальше сповільнення річних темпів – до 3,2% (із 4,3% у попередньому місяці). Загалом зростання споживчих цін за підсумком I кварталу становило 1,2%.

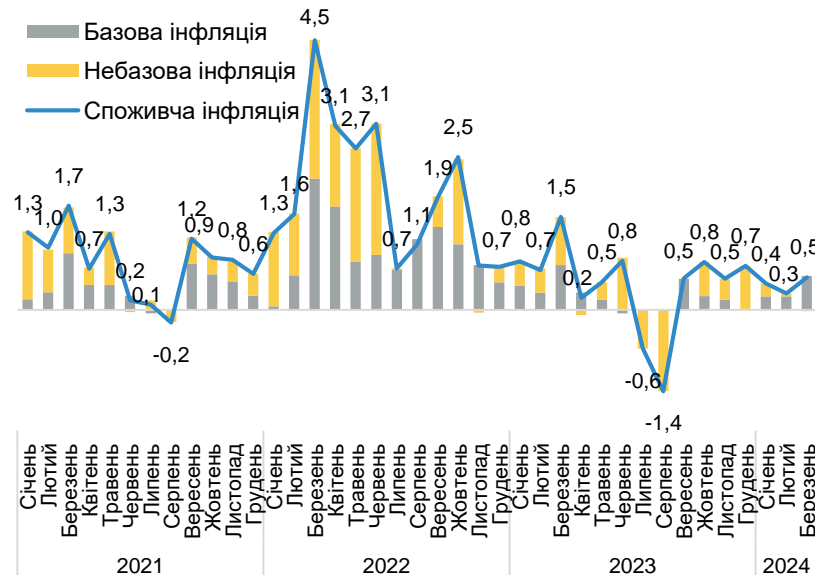
Сформований тренд невисокої «млявої» інфляції підтримувався: нетиповою для цього місяця продовольчою дефляцією, що спровокована посиленням затовареності продовольчого ринку; стриманим в умовах війни попитом; незмінним контролем за ціновою ситуацією з боку держави шляхом утримання стабільними переважної більшості комунальних тарифів; **відносно стійким обмінним курсом гривні** до іноземних валют та практичною незмінністю монетарних умов (навіть попри рішення Правління Національного банку знизити з 15.03.2024 облікову ставку на 0,5 п.п. – до 14,5% й надалі зберігається значний розрив між фактичною інфляцією та поточною обліковою ставкою).

Наразі, варто очікувати, що загальна динаміка споживчих цін у найближчій перспективі, у разі відсутності форс-мажору, не зазнаватиме шоківих зсувів у жоден бік, оскільки співвідношення чинників стимулювання та стримування інфляції збережеться на поточному рівні.

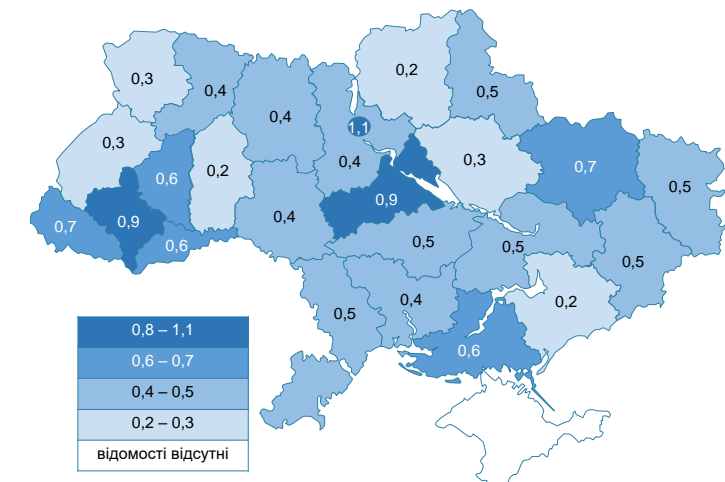
СПОЖИВЧА ІНФЛЯЦІЯ

БАЗОВА ТА НЕБАЗОВА ІНФЛЯЦІЯ

ЗМІНИ СПОЖИВЧИХ ЦІН
ЗА РЕГІОНАМИ УКРАЇНИ
У БЕРЕЗНІ 24, % ЗА МІСЯЦЬ

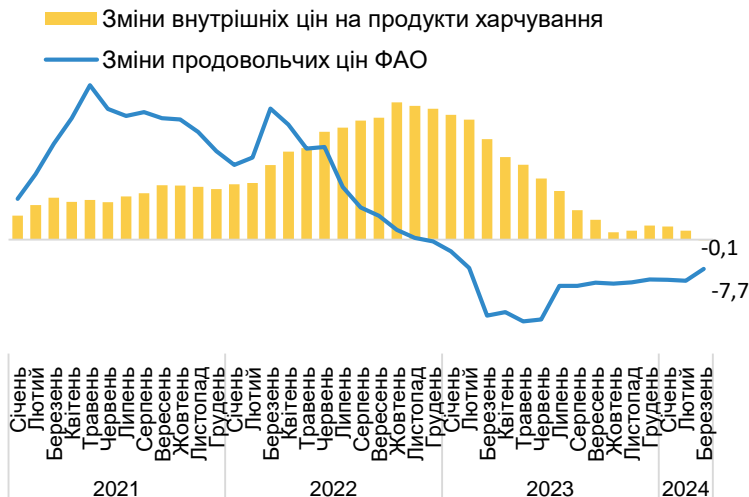
3.2 СПОЖИВЧА ІНФЛЯЦІЯ (продовольчий ринок)

За підсумком березня на продовольчому ринку спостерігалася нетипова для цього місяця **дефляція** на рівні 0,2% (у розрахунку до попереднього місяця), що пов'язано насамперед з посиленням затовареності продовольчого ринку. Найбільше це позначилося на зниженні цін на ринку м'яса та м'ясопродуктів, продукти переробки зернових, яйця, цукор, соняшникову олію та навіть на овочах «борщового набору».

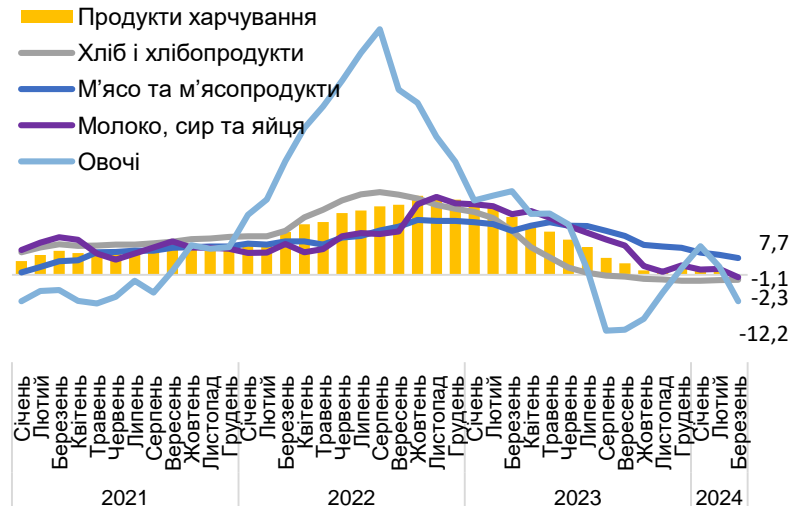
Серед чинників, що забезпечували насичення ринку продуктами харчування були:

- суттєва пропозиція продуктів завдяки високому минулорічному врожаю та активним розпродажем запасів з агросховищ;
- поступове нарощування обсягів виробництва у тваринництві;
- переорієнтація виробників на вітчизняний ринок через логістичні ускладнення;
- розширення агроімпорту нового врожаю на фоні стриманого зростання цін на світовому ринку.

**ЗМІНИ ЦІН НА ПРОДОВОЛЬСТВО,
% У РІЧНОМУ ОБЧИСЛЕННІ**

**ЗМІНИ СПОЖИВЧИХ ЦІН НА ПРОДУКТИ
ХАРЧУВАННЯ, % У РІЧНОМУ ОБЧИСЛЕННІ**

**ЗМІНИ СПОЖИВЧИХ ЦІН У БЕРЕЗНІ '24
ЗА ОСНОВНИМИ ГРУПАМИ ПРОДОВОЛЬЧИХ
ТОВАРІВ, %**

3.3 СПОЖИВЧА ІНФЛЯЦІЯ (непродовольчий ринок)

У березні на непродовольчому ринку ціни переважно зростали насамперед за рахунок сегменту одягу і взуття, який складає левову частку. Зростання цін мало сезонний характер, переважно, унаслідок очікувань переходу до весняно-літнього гардеробу. Також, додався чинник намагання з боку продавців компенсувати попередньо понесені втрати, що на фоні подальшого відновлення економічної активності позначилося на прискоренні зростання цін на м'які меблі, автомобілі, фармацевтичну продукцію тощо.

Крім того, у березні, на відміну від попередніх трьох місяців, відновилося зростання цін на паливо та мастила – на 2,7%, що зумовлено «підтягненням» вітчизняних цін до котирувань на світовому ринку.

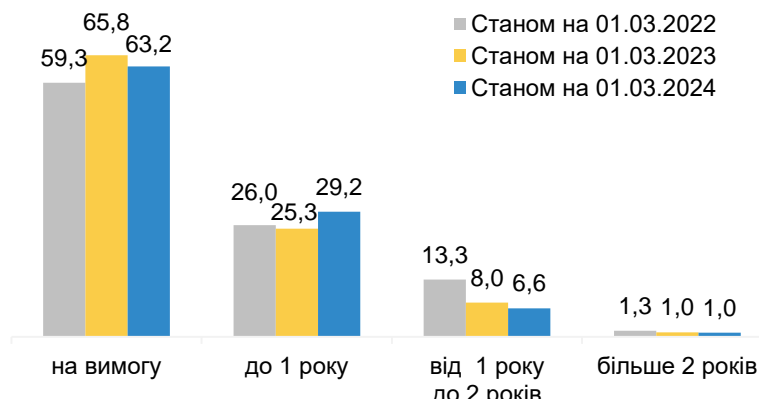
Довідково. За даними Світового банку нафта марки Brent дорожчає вже три місяці поспіль, зокрема в березні – 2%, з початку поточного року – на 9,7%.

Водночас ціни на інші товари або продовжили уповільнюватися або взагалі знизилися. Так, і далі дешевшали: пральні машини, праски, обігрівачі, ковдри, ламінат, мобільні телефони, телевізори, ноутбуки, іграшки, сумки та ін. Цьому сприяли такі чинники як стриманий в умовах війни попит, а також відносна курсова стійкість гривні (з огляду на стабільно вузькі межі коливання курсу гривні).

ЗМІНИ СПОЖИВЧИХ ЦІН У БЕРЕЗНІ'24 ЗА ОСНОВНИМИ ГРУПАМИ НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ, %

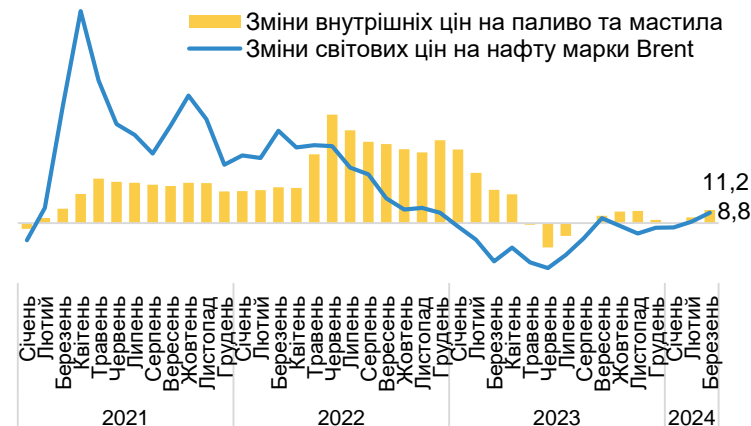

СТРОКОВА СТРУКТУРА ДЕПОЗИТНОГО ПОРТФЕЛЯ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТВ, %

Джерело: Національний банк, Держстат, Світовий банк

ЗМІНИ ЦІН НА ПАЛЬНЕ, % У РІЧНОМУ ОБЧИСЛЕННІ

3.4 СПОЖИВЧА ІНФЛЯЦІЯ (послуги)

У березні, на фоні стабільності тарифів на комунальні послуги, які контролює держава, решта цін (тарифів) на інші послуги в переважній більшості зростали (частка таких послуг була більшою, ніж у попередньому місяці), у т.ч. і з огляду на перші кроки з поступового відновлення мотивації споживача до більш вільного використання власних коштів, що дало змогу оперативнo скористатися ситуацією і дещо більшими темпами підвищувати ціни на власні послуги. Зокрема прискорилося зростання вартості послуг сантехніків, амбулаторних і ветеринарних послуг, технічного обслуговування автомобілів, послуг хімчисток, проїзд у таксі, послуг кінотеатрів, інтернет тощо.

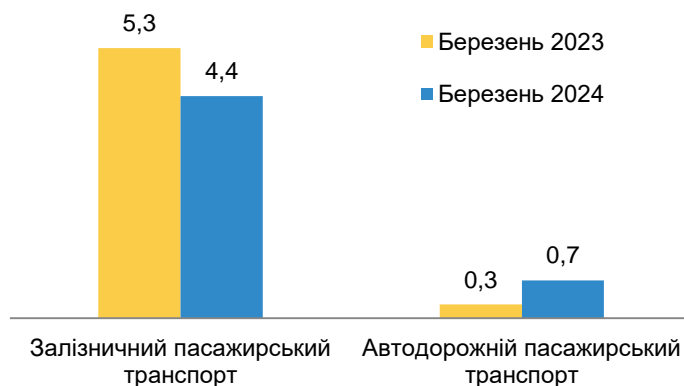
Крім того, чинниками, що підтримували зростання цін (тарифів) були: ресурсні обмеження, у т.ч. людського капіталу; зростання закупівельних цін на витратні матеріали, зокрема й через поточні логістичні обмеження.

Довідково. Згідно зі щомісячним опитуванням підприємств України, проведеного НБУ (березень 2024), уперше з жовтня 2021 року, поживлення попиту сприяло відновленню оптимістичних оцінок підприємств сфери послуг щодо своїх економічних перспектив (у березні становив 50,6 з 45,3 у лютому).

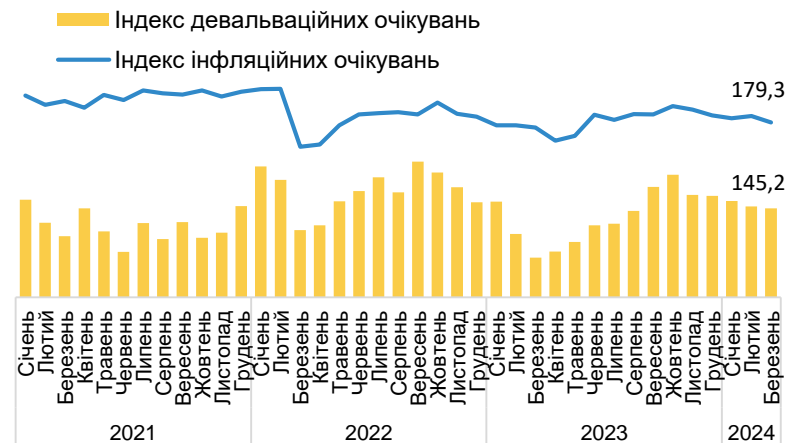
ЗМІНИ СПОЖИВЧИХ ЦІН У БЕРЕЗНІ 24 ЗА ОСНОВНИМИ ГРУПАМИ ПОСЛУГ, %

ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ, % ЗА МІСЯЦЬ

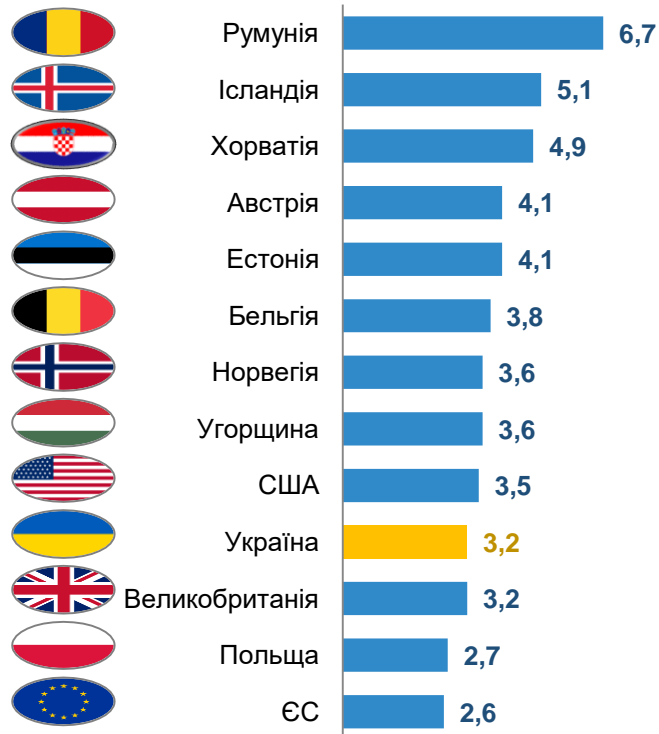

ІНДЕКСИ ІНФЛЯЦІЙНИХ ТА ДЕВАЛЬВАЦІЙНИХ ОЧІКУВАНЬ, ПУНКТИВ

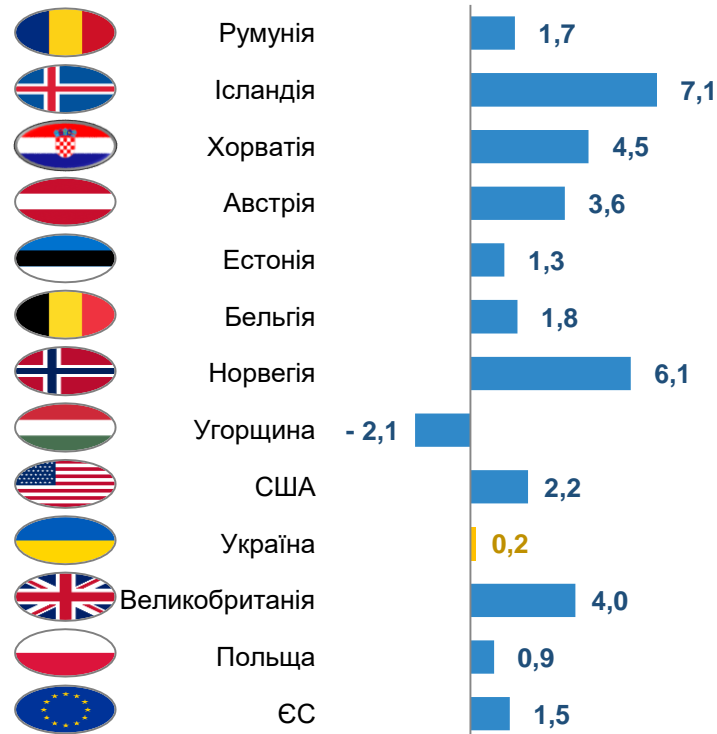

3.5 ЗМІНИ СПОЖИВЧИХ ЦІН НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ

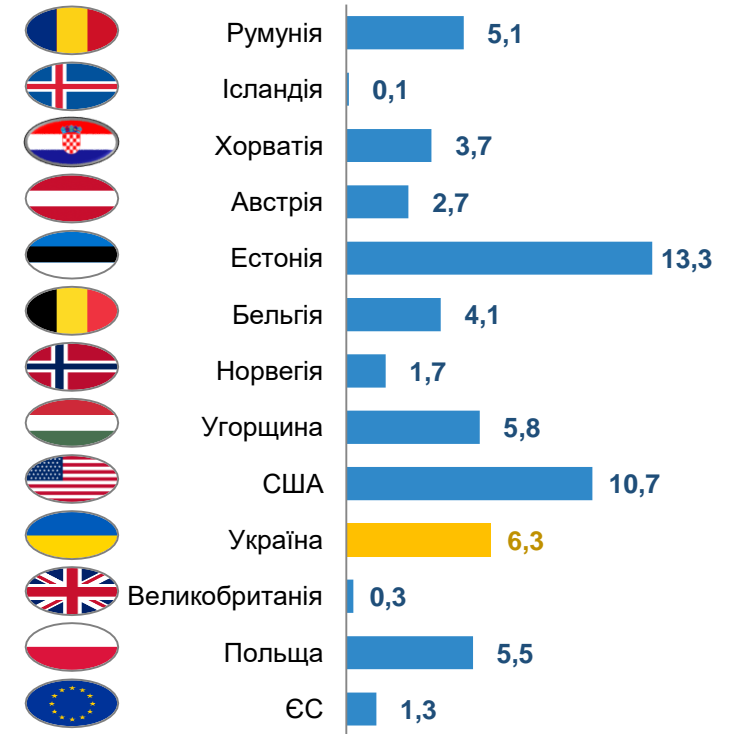
ЗМІНИ (ГАРМОНІЗОВАНИХ)
СПОЖИВЧИХ ЦІН
ДЕЯКИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ У БЕРЕЗНІ 24,
% У РІЧНОМУ ОБЧИСЛЕННІ

ЗМІНИ (ГАРМОНІЗОВАНИХ)
ЦІН НА ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ
ТА БЕЗАЛКОГОЛЬНІ НАПОЇ
ДЕЯКИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ У БЕРЕЗНІ 24,
% У РІЧНОМУ ОБЧИСЛЕННІ

ЗМІНИ (ГАРМОНІЗОВАНИХ)
ЦІН НА ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ
ДЕЯКИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ У БЕРЕЗНІ 24,
% У РІЧНОМУ ОБЧИСЛЕННІ

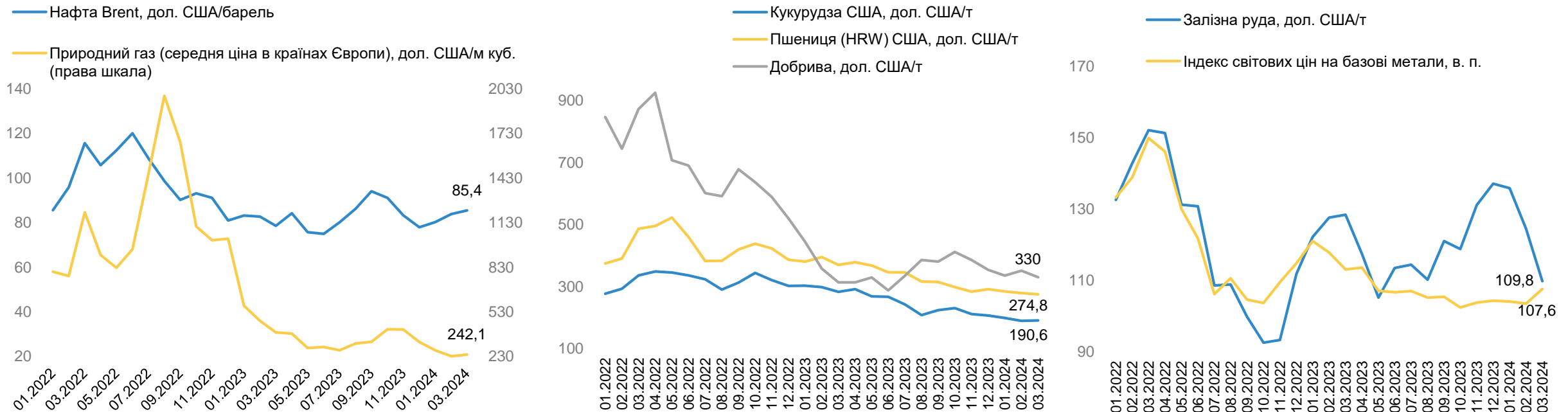
3.6 ЦІНОВІ ПОКАЗНИКИ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ

За даними Світового банку **середні ціни в березні 2024 року порівняно з цінами в березні 2023 року на світовому ринку за всіма товарними групами, крім нафти та добрив, знижувалися.**

Довідково. Середні ціни в березні 2024 року порівняно з цінами в березні 2023 року на світовому ринку найбільше скоротилися на природний газ – на 38,1%, кукурудзу – на 32,5%, пшеницю – на 19,7%, залізну руду – 14,5% та базові метали – на 4,9%, тоді як на нафту зросли на 8,8%, а також на добрива – на 5,3%.

Середня ціна на природний газ у країнах Європи в березні 2024 року знизилася до 242,1 дол.США/тис.м³ порівняно з 390,9 дол.США/тис.м³ у березні 2023 року (у серпні 2022 року спостерігалася рекордна ціна – 1982,2 дол.США/тис.м³).

ОСНОВНІ ЦІНИ НА ТОВАРНИХ РИНКАХ НА НАФТУ, ПРИРОДНИЙ ГАЗ, КУКУРУДЗУ, ПШЕНИЦЮ, ДОБРИВА, ЗАЛІЗНУ РУДУ ТА ІНДЕКС СВІТОВИХ ЦІН НА БАЗОВІ МЕТАЛИ, У СЕРЕДНЬОМУ ЗА МІСЯЦЬ

Джерело: Світовий банк

РОЗДІЛ 4: МІГРАЦІЯ. РИНОК ПРАЦІ

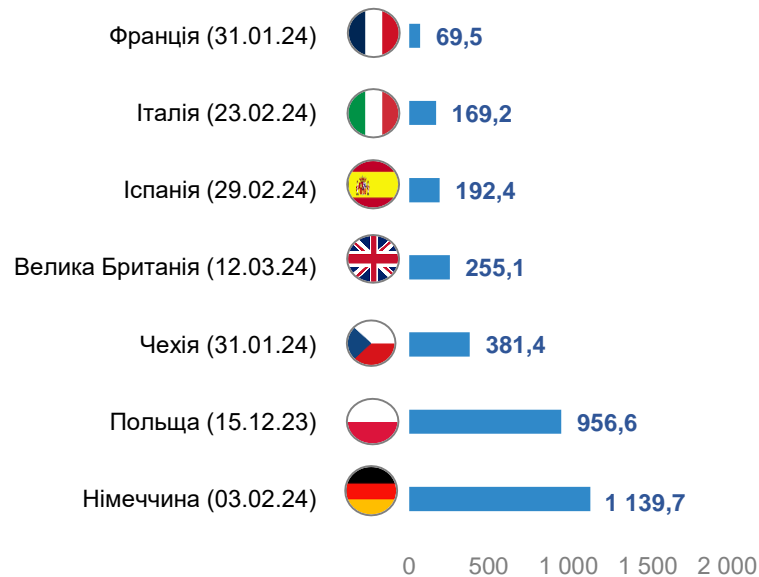

4.1 МІГРАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ

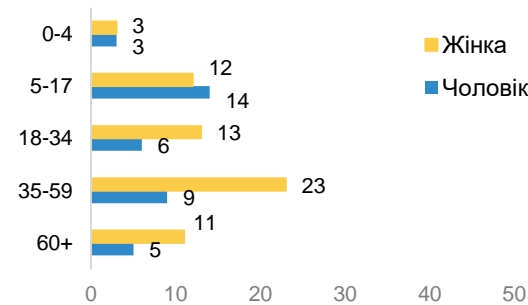
За даними Агентства ООН у справах біженців станом на 14.03.2024 було зафіксовано в усьому світі 6,486 млн біженців з України (5,983 млн біженців зафіксовано в Європі і 0,503 млн за межами Європи (станом на 27.02.2024)).

Агентством ООН у справах біженців на основі 7391 інтерв'ю були здійснені опитування в період між жовтнем 2023 року та березнем 2024 року. 99% респондентів є громадянами України, більшість складають жінки (80%), середній вік респондентів складав 45 років.

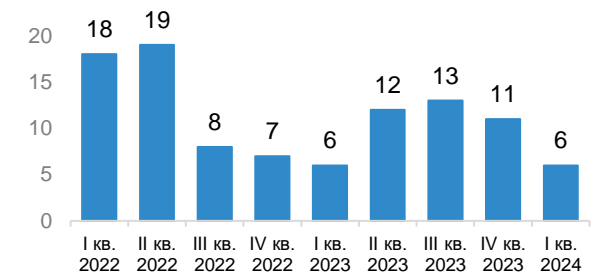
БІЖЕНЦІ З УКРАЇНИ ЗАФІКСОВАНІ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ, ТИС. ОСІБ (СТАНОМ НА ВІДПОВІДНУ ДАТУ)

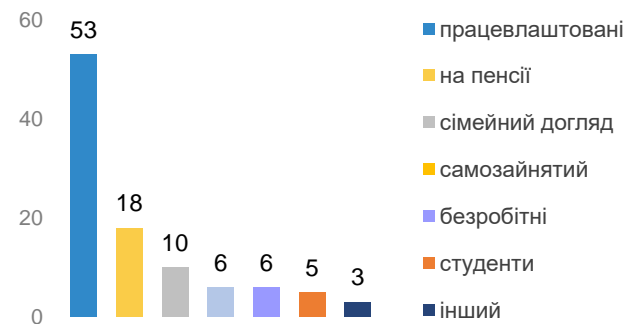
СТАТЕВО-ВІКОВА КАТЕГОРІЯ БІЖЕНЦІВ*, %

ТЕРМІНИ ПОДАЧІ ЗАЯВКИ НА ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ, %

ОСНОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДО ВИЇЗДУ З УКРАЇНИ*, %

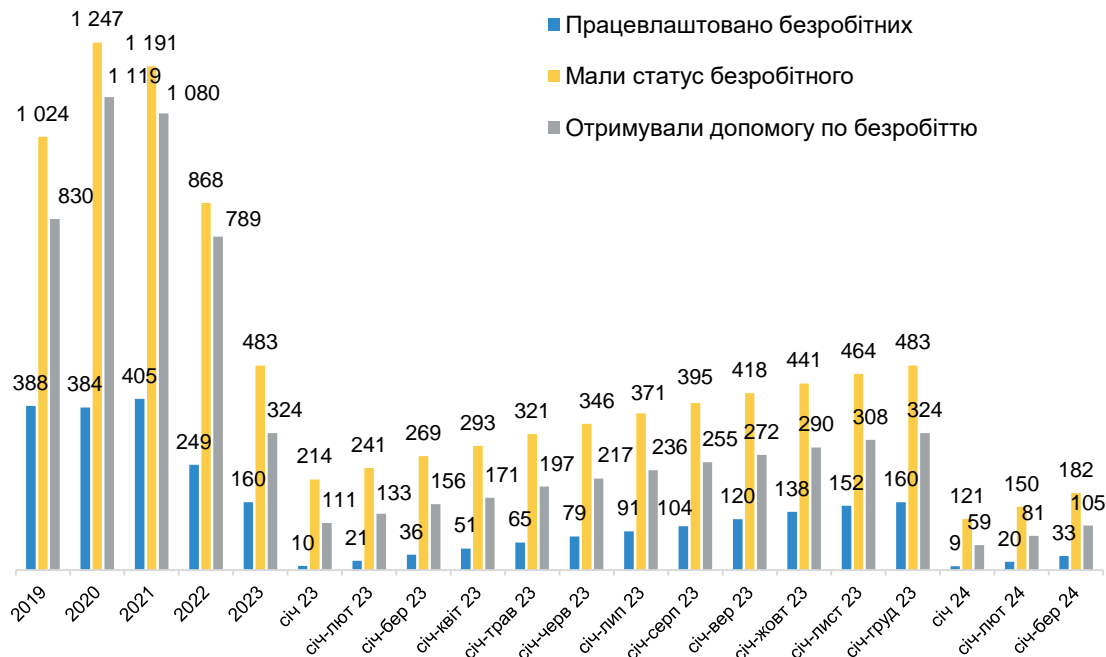
ПОТОЧНА ОСНОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ В КРАЇНІ ПЕРЕБУВАННЯ*, %

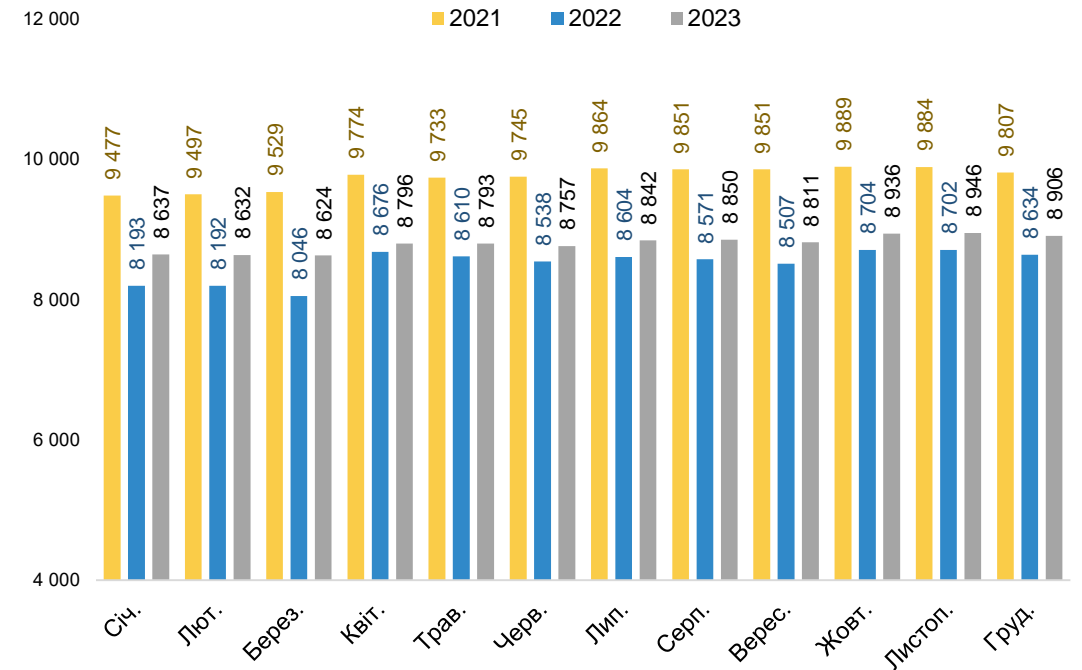
4.2 РИНОК ПРАЦІ

В умовах воєнного стану економічна активність підприємств залишалася низькою. Поряд з тим, як у 2022 році, так і у 2023-2024 роках спостерігалось зменшення кількості зареєстрованих безробітних, враховуючи продовження міграційних процесів, мобілізації до лав Збройних Сил України (такі категорії осіб припиняють реєстрацію як безробітні). Водночас починаючи з квітня 2022 року, спостерігалось відновлення кількості застрахованих осіб, проте їх кількість у 2023 році так і не досягла довоєнного рівня, що загалом негативно вплинуло на показники ринку праці.

ПОКАЗНИКИ РИНКУ ПРАЦІ, ТИС. ОСІБ
(ПРОТЯГОМ ПЕРІОДУ)

КІЛЬКІСТЬ ЗАСТРАХОВАНИХ ОСІБ (НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ),
ТИС. ОСІБ

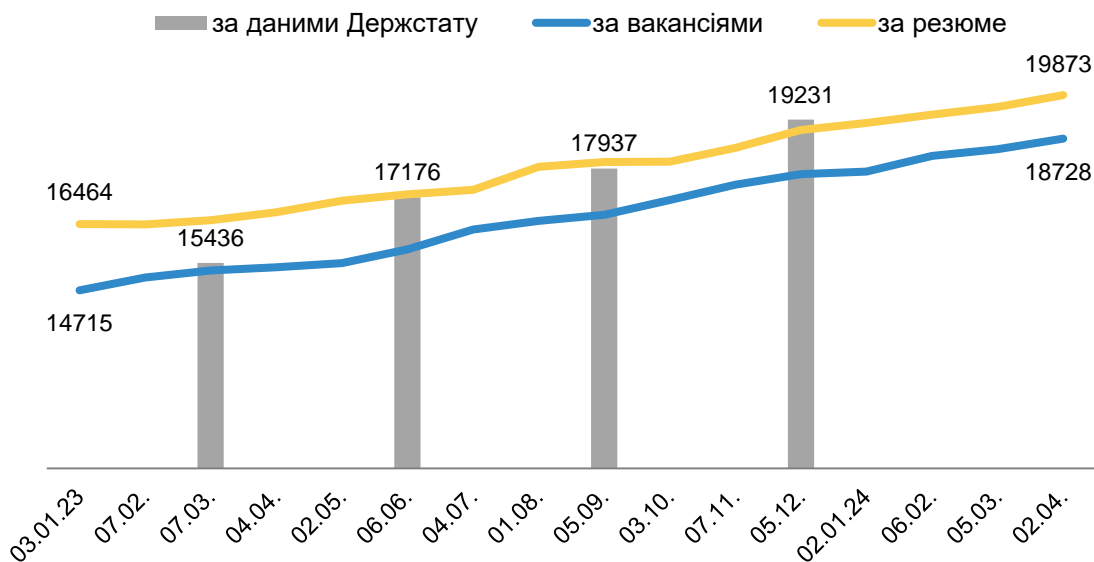

4.3 СЕРЕДНЬОМІСЯЧНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА

На рівень оплати праці у 2023-2024 роках продовжують впливати чинники 2022 року – наслідки активних бойових дій на значній території України, а саме: тимчасова втрата значної території, руйнація інфраструктури та підприємств (або їх пошкодження, що зумовило призупинення їх діяльності), суттєві перманентні руйнування логістики та значна кількість людей працездатного населення за кордоном (мігрантів) та в лавах Збройних Сил України, що створює значні структурні дисбаланси на ринку праці.

Водночас вітчизняні суб'єкти господарювання підвищують рівень оплати праці з метою утримання та залучення нового висококваліфікованого персоналу в умовах нестачі трудових ресурсів у країні.

СЕРЕДНЯ ЗАРОБІТНА ПЛАТА У 2023-2024 РОКАХ, ГРИВЕНЬ

* Оцінка показника здійснена з урахуванням рівня подання звітності та інформації з адміністративних джерел.

Джерело: Держстат, розрахунки Мінекономіки, <https://www.work.ua> за вакансіями та резюме

СЕРЕДНЬОМІСЯЧНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА ШТАТНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 2022-2023 РОКИ, ГРИВЕНЬ*

